Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

1 / 2022

Kansikuva: Inkere-kuoro Tuomiokirkon rappusten edessä vuonna 1992. Juuret Suomessa -tapahtuman juhlajumalanpalvelus Helsingin tuomiokirkossa täyttyi ääriään myöten eri maista saapuneita vieraista. Tilaisuuden jälkeen Inkere-kuoro ryhmittyi valokuvausta varten senaatintorille. Aino Suokas, josta artikkeli lehden sivuilla 6-9, kuvan oikeassa laidassa. Kuva: Niina Malkki.

Pienempi kuva Tuutorista.

Numero 2/2022 ilmestyy viikolla 21. Aineisto toimitukseen 1.5. mennessä.
Numero 3/2022 ilmestyy viikolla 37. Aineisto toimitukseen 29.8. mennessä.

TÄSSÄ NUMEROSSA 1 / 2022

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja:
Juhani Valo
p. 0400365867 leewi03@jippii.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342 arkisin klo 9.00–15.00

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI
Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2022
40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Juhani Valo
Toimitussihteeri:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Antti Kokkinen
Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo
antti@tanttioy.com
+358 504860 044

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6, SE-43835 Landvetter
p. +46 (0) 706 792 367
vihtori.aitman@gmail.com
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 173888-9

PAINOPAIKKA
Picaset Oy, Helsinki

ISSN 1236-9586 (painettu)
ISSN 2670-319X (verkkojulkaisu)

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

Pääkirjoitus

Juhani Valo

Tervehdykseni lähetän teille uudelle vuodelle 2022!

Levollinen mieli on terveyden suoja – niinpä tunnenkin itseni terveeksi juuri nyt ja aivan ensimmäiseksi toivotan levollista ja tyyntä mieltä teille, hyvät lehden lukijat ja ystävät.

Olen katsonut useiden hetkien ajan uutisia, olen lukenut lehtiä, ei mitään uutta sisältöä ole ollut niissä, vain samoja vanhoja, ikäviä sävyjä kuin jo vuosisatojen ajan ne sisälsivät, ihmiskunnan elämän mittaisen ajan ne ovat olleet samanlaisia, vaikka painettuja uutisia ei ennen ollutkaan.

Lähdin kävelylle luontoon, mieleni täytti heti aivan uudenlainen tyyneys ja rauha, ja siksi saatan nyt kirjoittaa uutta pääkirjoitusta tyynin mielin, vailla uutiskumua tai -sumua. Tänään, vastasataneen vitivalkean lumen painosta painuneita suurten puiden oksia katsellessani ymmärsin ehkä jotain parempaa, ymmärsin mielen rauhan merkityksen ihmiselle, kaikelle elolliselle elämälle.

Suuret puiden oksat olivat taipuneet tien ylle, toiselle puolelle tietä kuin sovinnon kättä ojentaen naapurilleen. Minä tunsin tämän hetken sielussani ja mielessäni, tätä on luonto ja rauha, elämä, kurottautua toiselle puolelle, lähimmäisen puolelle.
Lumi painaa oksia, mutta ennen lumen painoa ne olivat jo valmiita kurottautumaan suuntaansa.

Mieleeni tuli asia, jonka tärkeyttä ei milloinkaan voi kylliksi korostaa, mieleeni tuli käden ojennus naapurillemme, kohti kurottautuminen, kuulumisia kuuntelemaan valmis mieli.
Me olemme toinen toistemme naapureita, tukijoita, auttajia, palvelijoita.

Olemmeko valmiita kaartumaan tien toiselle puolelle, naapuriimme, toisiamme kohden, vaikka elämmekin samassa valtiossa, samaan yhteisöön kuuluvina? Tätä olen ajatellut, tuuminut mielessäni sen kahden vuoden ajan, joka on kulunut tuntemattoman viruksen ilmestymisestä maahamme, maailmaan. Aivan ensimmäiseksi, ennen kuin kysyn muilta, katson peiliini ja näen niissä yllättyneen miehen kuvan, omani.

Uskon, että tämän kahden vuoden aikana olemme yhdessä jakaneet saman tunteen, tunteen jota emme ehkä olisi uskonut todeksi ennen. Me olemme jakaneet saman pelon ja epävarmuuden yhdessä, ja nyt tunnen, että viruspainajaisemme voi helpottua, vähentyä.

En virka mitään sodan uhkasta, en rauhan mahdollisuudesta, ne ovat ihmisen ahneuksissaan aiheuttamia. Kun katselen vanhoja valokuvia inkerinsuomalaisten asumuksista, maaseudusta kukoistavine peltoineen, en näe kuvissa sotia, en pahuutta, mutta näen uuden viljan kasvavan, näen ahkerat ihmiset sovussa työskentelevän, se on näkymä, jota sydämeni pohjasta haluan toivoa meille jokaiselle koittavan, siinä näkymässä asuu lämpö, terveys ja ahkeruus. Siinä näkyy inkerinsuomalaisuus!

Minä toivon, että tämä alkanut vuosi olisi jokaiselle meistä parempi kuin viime- ja toissavuosi, yhdessä sen koemme ja tunnemme!

TEOLOGIAN TOHTORI JUHANI PIETARINPOIKA JÄÄSKELÄINEN

- Inkeriläisiä pappeja kolmas osa -

Markku Niemelä, rovasti, emeritus

Juhani Jääskeläinen syntyi 6.8.1907 Inkerissä Kelton seurakunnassa. Hänen vanhempansa olivat maanviljelijä **Pietari Jääskeläinen** ja **Katri Jääskeläinen** os. Mutkari. Juhani Jääskeläinen kuoli 9.12.1988 Lahdessa ja on haudattu Valkjärven hautausmaahan Hämeenkoskella. Puoliso 1937 kotitalousopettaja Martta Linnea Salome os. Kalke (1905 – 1994). Perheeseen syntyivät lapset Esko s.1939, Juhani 1940, Inkeri 1941, Mirjami 1944 ja Osmo 1947.

Opinnot ja pappisvuodet
Juhani Jääskeläinen kirjoitti ylioppilaaksi 1928 Käkisalmen yhteiskoulusta. Suoritti teologiset opinnot Helsingin yliopistossa ja vihittiin papiksi 15.2.1933 Viipurin tuomiokirkossa. Pastoraalitutkinto 1936. Hän toimi pappina ennen vakinaista virkaansa: Tohmajärven seurakunnassa 1933, 1935 – 1939, Värtsilässä 1934, Savonrannassa 1939 – 1940, Karstulassa 1940 – 1942, SKSK:n matkapappina 1942 – 1945, Hankasalmella 1945 – 1947, Tervakosken Pikkukirkkoyhdistyksen pappina 1947 – 1950, Janakkalan seurakunnassa 1947 – 1952 ja Luumäen kirkkoherrana vuodet 1952 –1974, jolloin hän jäi eläkkeelle. Hän toimi sotilaspappina saksalaisten valtaamalla Inkerinmaalla vuosina 1942 – 19 43. Rovastin arvon hän sai vuonna 1957. Teologian tohtorin tutkinnon hän suoritti 1980 Helsingin yliopistossa. Väitöskirjan aiheena on ”Inkerinmaan suomalainen evankelis-luterilainen kirkko neuvostojärjestelmän ensimmäisenä vuosikymmenenä 1917 – 1927. Eläkevuodet Jääskeläiset asuivat Lahdessa.

Luumäen srk:n ja Inkerin kirkon yhteydet
Luumäen seurakunta on yksi Kelton seurakunnan ystävyysseurakunta. Vuodenvaihteessa 1989 – 1990 **Arvo Survo** vieraili useissa Suomen seurakunnissa. Silloin kirkot olivat täynnä ja kolehdit Inkerin kirkolle olivat ”Suomen kolehtiennätyksiä”. Tuolloin pidettiin Luumäen kirkossa innostava Inkerin kirkon juhla, jossa Arvo Survo puhui ja lauloi.
Näistä vierailuista alkoi Suomessa Inkerin kirkon uuden ajan nousukausi. Luumäen seurakuntaa vuosina 1952 – 1974 palvellut kirkkoherra Jääskeläinen ei nähnyt tätä Inkerin kirkon jälleenrakentamisen aikaa, mutta kirkkoherra **Taisto Jantunen** oli innokkaasti ajamassa Luumäen ja Kelton ystävyysseurakunta asiaa.
Pian aloitettiin talkoo- ja ystävyysmatkat Kelttoon. Luumäen seurakunta monien muiden seurakuntien ja herätysliikejärjestöjen kanssa järjestivät talkoomatkoja Kelttoon ja muihin Inkerin seurakuntaan. Sinne vietiin rakennustarvikkeita, ruoka-apua ja pidettiin kotiseuroja.

Pastori Juhani Jääskeläinen kuvassa oikealla. Vasemmalta Uno Hammarströn vaimoineen ja rovasti S.J. Laurikkala.

Historiallinen juhla
Toukokuun 13. päivänä 2012 Luumäellä oli vietetty Kelton kirkon 20-vuotisjuhlaa. Jumalanpalveluksessa saarnasi piispa **Aarre Kuukauppi**. Jumalanpalveluksen jälkeen oli lähetysjuhla seurakuntatalolla. Jääskeläisen tytär **Mirjam Jokiranta** kertoi Hietamäen seurakunnan vanhan Raamatun vaiheista: Vuonna 1984 oli saanut sen 40-vuotislahjaksi. Keltossa syntynyt Jääskeläinen oli toiminut 1942 – 1943 sotilaspappina saksalaisten valtaamalla Inkerinmaalla. Sotilaspastori Jääskeläisen sota-aikana turvaan kuljettama Hietamäen seurakunnan Raamattua vuodelta 1642 oli säilytetty Suomessa viimeksi Luumäen pappilassa. Jääskeläisen tytär oli antanut Raamatun takaisin Inkerin kirkolle. Piispa Aarre

Kuukauppi vei sen Hietamäen seurakunnalle.
Pyhä Biblia oli ensimmäinen suomenkielinen koko Pyhä Raamattu, joka painettiin Tukholmassa vuonna 1642. Painos oli 1200 kappaletta. Niistä 800 toimitettiin Suomeen. Ruotsiin jäi 400, joista 40 lähetettiin Inkerinmaalle ja loput 30 Suomen Lappiin, Viroon, Liivinmaalle, Saksaan ja Hollantiin. Kirjat olivat Ruotsin kuningatar Kristiinan lahja näille seurakunnille.

Piispa Kuukauppi oli kertonut Luumäen entisen kirkkoherra Taisto Jantusen kysyneen häneltä, mitä Kelton seurakunta tarvitsee ensimmäiseksi. Kuukauppi vastasi, että tarvitsemme pienen rukoushuoneen. Jumala avasi oven, jota ei kukaan voinut sulkea. Sen jälkeen aloitettiin Kelton uuden kirkon suunnitelmat ja sen rakentaminen. Kirkko rakennettiin pääosin talkootyönä ja vihittiin 1992 Herran huoneeksi. Kelton uuden kirkon ympärille on sen jälkeen rakennettu mm. Inkerin kirkon koulutuskeskus, vanhusten palvelutalo ja opiskelija-asuntola. Nämä kaikki todistavat siitä, että Inkerin kirkkoa ei kommunismi voinut lopettaa, vaan se on Jumalan sanan voimasta noussut uuteen aamuun.

Juhani Jääskeläinen Turun kesäjuhlilla vuonna 1965.

Hietamäen seurakunta perustettiin 1755, kirkko rakennettiin 1893 ja Stalinin vainoissa se tuhottiin 1938. Hietamäen seurakunta kuuluu Länsi-Inkerin rovastikuntaan. Ilmajoen rovastikunnan seurakunnat pystyttivät talkoilla uuden kirkon, jonka vihki 7.1.1995 piispa **Leino Hassinen**.
Hietamäen Innalan kylästä on tullut seurakunnan kirkonkylä. Seurakunnan pastorina toimii inkeriläinen **Väinö Kuosti**.

Lahden seudun Inkerin ystävät
Eläkevuosinaan tohtori Jääskeläinen käytti laajaa kokemustaan Inkerin kirkon hyväksi. Edellä jo mainitsin 18.10.1980 tarkastetusta teologian tohtorin väitöskirjan. Vuonna 1983 hän julkaisi kirjan Inkerin kirkon tuho Stalinin pakkokollektivoinnissa. Tämä kirja on jatkoa hänen väitöskirjalleen.

Lahteen muutettuaan Jääskeläiset alkoivat koota inkeriläisten ystävien joukkoa. Lahden seudun Inkeri-seura perustettiin 3.5.1976 Joutjärven kirkossa. Inkeri-seuraan saatiin uusia jäseniä vuonna 1992 alkaneesta paluumuuttajista. Nykyisin se kokoontuu Evankeliumiyhdistyksen Lutherin kirkossa kuukauden ensimmäinen maanantai. Lutherin kirkon pastorina osallistuin vaimoni kanssa Inkeri-seuran toimintaan.
Lahden seuran yksi vastuuhenkilöistä on **Nina Inkeri Ojala** os. Olonen (1945 –). Hänen vanhempansa ovat Aino Maria os. Nappa s. 26.6.1907 Hietamäen Kasukan kylässä, hän kuoli 31.3.1992 Loviisassa ja Juho Olonen s. 6.1.1915 Hietamäen Kauppilan kylässä, hän kuoli 22.6.2012 Loviisassa, johon heidät on haudattu. Juho Olosen isä lahjoitti Kauppilan kylästä rukoushuoneen tontin ja talon Inkerinmaan Evankeliumiyhdistyksen toimipaikaksi. Inkeri Ojala on innostava esimerkki ahkerasta Inkerin kirkon työn tukemisesta.

Kelttolainen Juhani Pietarinpoika Jääskeläinen käytti tutkimaansa historiatietoa nousevan Inkerin kirkon hyväksi. Hänen perheensä lapset ovat hyvin koulutettuja ja osaltaan tukeneet Inkerin kirkon työtä. Kutsumus kantaa jatkamaan isän elämäntyötä.

”Sukupolvet ennen meitä vaivain teitä ovat täällä kulkeneet, valossa ja pimennossa, ahdingoissa uskoneet ja toivoneet. Täällä nyt me vuorostamme vaellamme tietä sukupolvien, niin kuin lapset aikanansa taivaltansa käyvät meitä seuraten”.
Siionin kannel 85.

INKERE-KUORON PITKÄAIKAINEN JÄSEN, AINO SOUKAS 100 VUOTTA

Teksti: Pirkko Koso yhteistyössä Inkere-kuoron entisten jäsenten kanssa

Kuvat: Niina Malkki ja Linda Versan

Aino Soukas on täyttänyt tammikuun 3.päivänä täydet 100 vuotta Viitasaarella Keski-Suomessa. Rautarouvan merkkipäivää juhlittiin Linda-tyttären kotona. Aino Soukkaan pitkään elämään on mahtunut melkein kaikki se, mitä inkeriläiset ovat kansana saaneet kokea. Ainon elämässä on useita sellaisia jaksoja, mitä lukuisissa muistelmateoksista on kerrottu.

Aino Soukkaksen tytär Linda Versan kertoo äitinsä elämänvaiheista näin:
"Ainolla oli onnellinen lapsuus Tuutarissa. Koulunsa hän sai aloittaa äidinkielellään suomella. Perheen omaisuus kuitenkin vietiin ja elämä jatkui kolhoosissa. Isä kuoli noin 1939 ja perheen naisväki jäi Leningradin piiritykseen. Aino hautasi äitinsä ja yhden siskoistaan joukkohautaan. Nuori aviomieskin menehtyi rintamalla. "Elämän tietä" pitkin nälästä kuihtuneet siskokset ja siskon tyttö karkotettiin Kazakstaniaan, jonne vain Aino selvisi hengissä.

Virtasalmella 3.1.2022 päivänsankari Aino Soukas ja kakku 100-vuotiaalle.

Kymmenen Kazakstaniassa vietettyä vuotta eivät saaneet Ainoa kotiutumaan. Stalinin kuoleman jälkeen hän anoi lupaa palata kotiseudulleen. Paluu takaisin omalle maalle tapahtui ajallisesti murto-osassa siitä, minkä evakuointimatka sodan jaloista vieraalle maalle oli kestänyt.
Tuutarissa ja sen ympäristössä Inkeriläisten entisissä taloissa oli uudet asukkaat ja siksi elämän uudelleen aloittaminen yksinhuoltajana kahden pienen lapsen kanssa oli aluksi erittäin vaikeaa kunnes löytyi työtä kolhoosista.

Ainon ollessa poissa Inkeristä, Tuutarista kotoisin oleva Soukkaksen Väinö oli 2. Maailmasodan syttyessä jäänyt saksalaisten valtaamalle alueelle ja päätynyt perheensä mukana siirtoväkenä Suomeen. Hän oli liittynyt vapaaehtoisena Suomen armeijaan. Soukkaan perhe oli kotiutunut Viitasaarelle ja sinne läheistensä luo Väinökin jatkosodan loputtua palasi. Rauhansopimusehtojen mukaisesti Väinö vietiin takaisin Neuvostoliittoon ja suoraan kymmeneksi vuodeksi vankileirille.

Vanki-Väinölle kiiri tieto, että entisille kotikonnuille Tuutariin oli päässyt palaamaan oman kylän tyttö Aino. Väinö lähestyi

kirjeellään Ainoa ja niin pakkotyöstään vapautunut ja kirjoitusvirheen vuoksi uuden nimen saanut mies, Väinö Soukas, perusti perheen Ainon kanssa. Aluksi Väinön piti pysytellä 100 kilometrin päässä Leningradin alueelta, mutta viikonloppuisin hän pystyi käymään kotonaan Niisnovan kylässä.
Hyvää ja onnellista yhteiselämää Tuutarissa kesti yli 20 vuotta ja heille siunaantui yhteinen tytär. Väinön elämä päättyi siellä vuonna 1976.

Turvallisuussyistä Aino ja Väinö eivät puhuneet kotona lapsille suomea. Kylän asukkaista puolet oli venäläisiä. Sitten koitti perestroikan aika, ovet avautuivat ulkomaailmaan ja inkeriläisten kansallistunne vahvistui. Eläkkeellä oleva Aino liittyi Inkerekuoroon ja heittäytyi täysillä laulamaan muiden innokkaiden mukana. Eikä edes 70 vuoden ikä haitannut erilaisiin rientoihin osallistumista.

Keltossa vietettiin ensimmäiset inkeriläisten kesäjuhlat 1989 sitten sataan vuoteen. Laskiaisjuhlat pidettiin Skuoritsassa ja Inkerin lippu vihittiin helluntaina Kupanitsan kirkossa. Kirjasen talossa Mari oli harjoituttanut naisia kuorolaulun saloihin. Ohjelmistona oli etupäässä kansanlauluja ja hengellisiä lauluja paikallisen Olga Ostosen ilmiömäisestä muistivarastosta. Sen kuoron harjoituksiin mekin menimme ja olimme esiintymässä Tuutarissa 1990."

Muistoja kuoroajoilta
Nykyisin Tampereella asuvalla Niina Malkilla on tallella Inkere-kuorosta otettuja valokuvia tarkkoine päivämäärineen sekä elävänä muistissa mitä perestroikasta seurasi, kun pastori Arvo Survo herätteli kansaa. Vaikka taloudellisesti oli vaikeaa, hengellinen vapaus toi vaihtelua elämään.
Kuoro esiintyi ensimmäisen kerran juhannusjuhlilla Keltossa 1989. Kuorossa oli silloin kymmenkunta laulajaa, Olga Ostosen lisäksi Hilma Kaasonen sekä Kirjasia että Malkkeja. Ensimmäinen esitys taisi olla aika vaatimaton jo yksistään laulajien huonon suomen kielen vuoksi. Eikä kuoro ollut ehtinyt edes kunnolla harjoitella. Kuoro sai viralliseksi nimeksi Inkere-kuoro Arvo Survon ehdotuksesta ja siunaamana. Survo myös kannusti jatkossa kuoroa esiintymään. Kuoron ensimmäinen johtaja oli Mari Kirjanen ja harjoituksia pidettiin Kirjasten olohuoneessa Tehvinän kylässä. Mari hankki kankaat heidän esiintymisasuihin.

Inkere-kuoro esiintymismatkalla Kouvolassa heinäkuussa 1992. 1.rivissä Niina Sykiäinen, Olga Ostonen, Elsa Kirjanen, Aino Puumalainen, Hilma Kaasonen, Juri Koskenkov, Irina Karhu, Elsa Kirjanen (edellisen Elsan pikkuserkku), Aino Soukas, Niina Malkki, Elvira Pitke, Lidia Pekonen. 2. rivi Eino Nuija, Mirjam Malkki, Slava Väisänen, Hilma Solovjova, Linda Versan o.s. Soukas, Reino Hytti, siskokset Niina ja Irina Pelle ovat Puumalaisen, Kaasosen ja hanuristin takana.

Niina muistaa Kirjasilla olleen kansallispukuisen nuken, jolla oli sininen hame ja sen helmassa kaksi punaista raitaa. Nuken kansallispukua mallina käyttäen päätettiin tehdä kuorolaisille asut. Mari Kirjanen leikkasi kankaat ja jokainen ompeli pukunsa itse. Jostakin oli saatu halpaa mustaa kangasta hametta ja liiviä varten, esiliinaa varten harmaa raitaista verhokangasta ja valkoista kangasta puseroa varten. Hameen helmaan ommeltiin Inkerin lipun pohjavärien mukaisesti keltainen, sininen ja punainen silkkinauha. Liivin edusta solmittiin punaisella nyörillä.
Otsalle kiedottavaan kaksiväriseen koristenauhaan jokainen ompeli itse kolmannen värin. Jatkossa uudet kuorolaiset hankkivat pukunsa itse. Melko pian halpa, mustan harmaa kangas vaihdettiin parempaan kankaa-

Inkere-kuoro Larin Parasken patsaalla.

seen perusmallin säilyessä kuitenkin samana. Ainoana koruna rinnassa oli metallinen Inkerin lippu. Niinan mielestä kuoron esiintymispuku oli kaunis ja he kaikki olivat ylpeitä siitä.

Kerran Arvo Survo toi kuorolaisille Suomen tuliaisina lahjaksi saamansa Tuutarin kansallispuvun ja totesi, että kenen päälle se sopii, se saa pitää sen. Puku sopi ainoastaan Niinan siskolle Lempille.
Siitä lähtien Lempi on käyttänyt sitä kaikissa mahdollisissa tilaisuuksissa.

Kuoron jäsenmäärän kasvaessa paras harjoituspaikka oli huone Taaitsan vaatetehtaalla, koska sinne oli Pietarin ympäristöstä, mm. Skuoritsasta ja Tuutarista hyvät liikenneyhteydet. Juhlia varten harjoiteltiin Olga Ostosen, paikallisen Larin Parasken, muistiin "säilöttyjä" virsiä ja laulelmia. Ja niitähän Olgalla riitti. Elsa muistaa Olgan todenneen: "Miul on virret kirutettu pitkin seinäin hirsiin."

Eniten esitettiin laulua Omal` maal`, joka Niinan tiedon mukaan on vanha hengellinen laulu, jota hän oli kuullut veisattavan inkeriläisten hautajaisissa. Inkeriläisten uuden kansannousun jälkeen siitä tuli Arvo Survon muokkaamana suosittu inkeriläisten yhteisöjen keskuudessa esitettävä sovitus, suomeksi, viroksi ja venäjäksi. (Kannattaa katsoa ja kuunnella se YouTubesta. vinkkaa Elsa musiikin ystäville.)
Videoissa Survo kanteleella tai kitaralla säestäen laulaa ja laulattaa kuulijoita Inkerin jälleenrakennetuissa kirkoissa mm. Skuoritsan kirkossa vuonna 2011.

Mari Kirjasen jälkeen kuoroa alkoi johtaa Pietarissa asuva, musiikin ammattilainen Irina Karhu yhdessä hanurinsoittaja Jurin kanssa. Yhdessä he kirjoittivat kuorolaisille Olgan laulamiin lauluihin nuotit, mistä oli suuri apu sanojen muistamisessa. Yhteistyötä palkatta kuoron kanssa kesti noin 10 vuotta.

Erityisesti Niina Malkin mieleen tulee Inkere-kuoron esiintymiset elokuussa 1992 Helsingissä Juuret Suomessa -tapahtumassa. Se oli Suomi-Seuran ulkosuomalaisille järjestämä suurjuhla. Kuoromme kävi juhlajumalanpalveluksessa tuomiokirkossa, laulaa lurautti Esplanadin puiston lavalla ainakin "Minun kultani kaunis on" ja kävi Larin Parasken -patsaalla Hakasalmen puistossa sekä esiintyi lukuisten muiden kuorojen tavoin jäähallissa pidetyssä pääjuhlassa, mitä kunnioitti läsnäolollaan tasavallan presidentti Mauno Koivisto ja rouva Tellervo Koivisto.

"Esiintymismatkoille tilausbussimme lähti Hatsinasta. Pitkien ajomatkojen aikana hiottiin ohjelmistoa. Jokaiselle matkalle työssä käyvät eivät voineet osallistua. Kuoro teki huhtikuun alussa 1993 Suomi-seuran kutsusta kaksi viikkoa kestäneen matkan Ruotsiin Örebrossa järjestettyihin juhlallisuuksiin. Olimme majoitettuina perheissä kuten oli tapana muillakin ulkomaan matkoilla. Matkan järjestetyistä vastasi Roland Randefelt (entinen Pylsy)", Elsa muistelee.

Aivan ensimmäinen Inkere-kuoron esiintymismatka Suomeen suuntautui Joutsenoon. Sen jälkeen 1990-luvulla on esiinnytty Helsingin lisäksi ainakin Turussa, Tampereella, Kouvolassa, Ristiinassa ja Mikkelissä, tarkistaa Niina tiedot valokuvistaan. Tietysti samaan aikaan, ihan alusta lähtien laulettiin Pietarin Inkerin Liiton järjestämissä juhlissa ja Inkerin kirkon tilaisuuksissa Keltosta Kupanitsaan.

Moni Suomeen muuttoa suunnitteleva joutui käymään pakollisilla kielikursseilla. Pelkkien laulujen sanojen opettelu ei käytännön kielitaitoa kartuttanut. Meistä kuorolaisista Hilma Kaasonen osasi parhaiten suomea ja siksi hän joutuikin esiintymistilaisuuksissa esittelemään Olga Ostosen sekä meidän kuoromme että esittämämme laulut, paljastavat Elsa ja Niina yhdessä.

Linda kertoo, miten Ainolle tuli myös palava halu muuttaa Suomeen 2000-luvun alussa. Niinpä 78-vuotias Aino Soukas pakkasi matkalaukkunsa ja lähti uuteen kotimaahansa. Ainolla on riittänyt terveyttä. Hän on asunut Suomessa jo yli 20 vuotta, osan ajasta keskimmäisen tyttären tavoin Turussa ja osan nuorimmaisen luona Viitasaarella. Kesiään Aino vietti entisessä kotikylässään Niisnovassa vanhimman tyttärensä kanssa.

Kuoron ”äitihahmo” Olga Ostonen kuoli 2001. Kuorolaisista Ainon tavoin Suomeen muuttivat Niina Malkin lisäksi, Hilma Kaasonen, Elsa Kirjanen, Irina Karhu ja Linda Versan o.s. Soukas sekä moni muu. Heillä on vuosia myöhemmin ollut mahdollisuus tavata toisiaan erilaisissa inkeriläisyhteisöjen tilaisuuksissa kuten kesäjuhlilla Suomessa ja Pietarin alueella.

Yli 30 vuotta sitten tehty kaunis esiintymispuku on Elsalla tallessa ja kerran opitut virret että humoristiset laulut hyvin muistissa. Elsa on sopivan tilaisuuden tullen rohkeasti esiintynyt mm. kesäjuhlilla. Elsan tavoin moni muukin entisistä kuorolaisista on halunnut säilyttää kauniin itse tekemänsä esiintymispuvun.

Jos lukijaa kiinnostaa Inkere-kuoro ja Tuutarissa vuonna 1990 pidetyt juhannusjuhlat, video on katsottavissa You Tubessa. Videolla Olga Ostonen esittää kuoron kanssa ”Pappa lupas talon laittaa”.
Tuutari 1990 Inkere-kuoro, ”Pappa lupas talon laittaa” https://youtu.be/DQ1kmZ-SOlek
Samoin Omal`maal`-laulusta on katsottavissa useampia videoita vuodesta 2011 vuoteen 2021.

Keisari Aleksanterin patsaan edessä otetussa kuvassa Aino Soukas oikealla.

Aino Soukasta onnittelevat Inkeriläisten Viesti-lehden välityksellä Inkere-kuorossa laulaneet Niina Malkki, Aino Malkki, Elsa Kirjanen, tytär Linda ja kuoroa johtanut Irina Karhu.Muistamme Sinua kiitollisuudella inkerinsuomalaisten mieltä liikuttavalla ja elämäntaivaltasi kuvaavalla Omal`maal` – laulun sanoin

Omal maal, omal maal,
Omal kotimaal,
Missä saan rauhan sydämeen
Mä sinne kaipaan vain.

Ei tämä maa, oo oma maa,
Se ompi vieras maa,
Mun isänmaani Inkeri
Oi, sinne kaipaan vain.

Jo täältä kohti maatamme
Luon mä katseeni,
Siellä on monta ystävää,
Oi, sinne kaipaan vain.

ARTIKKELIKOKOELMA INKERIN ALUEELTA

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Ensimmäinen suomenkielinen tietopaketti inkerikoista, setoista ja vatjalaisista tarjoaa uusinta tieteellistä tietoa sekä kokoaa yhteen aiempaa tutkimusta näiden itämerensuomalaisten ortodoksisten väestöjen historiallisesta kulttuurista, uskomusperinteistä ja kielestä. Yleisesitys käsittelee myös kaikkia alueen etnisiä vähemmistöjä koskevia tapahtumia ja ilmiöitä.

"Inkerikot, setot ja vatjalaiset — Kansankulttuuri, kieli ja uskomusperinteet" artikkelikokoelman suunnitteli ja kokosi **Lassi Saressalo** ja saattelivat loppuun **Kati Kallio** ja **Riho Grünthal**. Teos on jatkoa Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (SKS) Kieli-kansa-kulttuuri -sarjaan, josta on aikoinaan ilmestynyt Karjala, Inkeri, Viro, Lappi ja Vepsä ja Suomi. Nyt vuorossa on kolme pienempää kansaa josta ei ollut niin paljon aiempaa tutkimusta, joten ne yhdistettiin yhteen kirjaan.

"Kirja tuo esiin Inkerinmaan ja Setomaan vähälle huomiolle Suomessa jääneitä etnisiä ryhmiä. Inkerikkoja, setoja ja vatjalaisia käsittelevä kokoomateos esittelee kieliä, kansanperinnettä, aineellista kulttuuria ja uskomusperinteitä", Kallio kertoo.

Inkerinmaan asiaa

Kallio nostaa esiin sen, että teoksella on annettavaa myös inkeriläisyydestä kiinnostuneille. Alueen etnisillä ryhmillä on paljon yhtäläisyyksiä ja sekä kielellisesti että kulttuurisesti, ja lisäksi ryhmillä on paljon jaettua historiaa. Esimerkiksi kaikki alueella asuvat ja asuneet etniset ryhmät ovat kokeneet samoja asioita 1900-luvun etnisissä puhdistuksissa.

"Alueesta ja ajasta riippuen Inkerissä ryhmät ovat olleet vahvasti vuorovaikutuksessa. Esimerkiksi Länsi-Inkerissä inkeroisen ja inkerinsuomen välistä rajaa on vaikea vetää. Kielillä on niin paljon samankaltaisia piirteitä. Sitten taas Pohjois-Inkerissä kielentutkijat eivät ole oikeastaan edes puhuneet inkeroisen kielestä, sillä inkerikot ovat olleet tallennusvaiheessa kieleltään yhtenäinen inkerinsuomalaisen kieliperheen kanssa."

Mukana on ollut 16 tutkijaa, joista puolet virolaisia. Vaikka artikkelit ovat akateemista tutkimusta, ne on kirjoitettu kansantajuisesti.

"Mukana on pitkän uran tehneitä kirjoittajia ja paljon sellaisia, jotka ovat julkaisseet lähinnä viroksi tai venäjäksi, eli suomalaisen lukijan kannalta tämä tieto on ollut kielimuurin takana. On hienoa saada heidän tutkimustaan nyt myös suomeksi. Mukana on artikkeleita, jotka ovat ikään kuin elämänuran yhteenvetoja ja kokonaiskuvia."

"Alueesta ja ajasta riippuen Inkerissä ryhmät ovat olleet vahvasti vuorovaikutuksessa."

Yhteinen historia

1800-luvulla kerättiin paljon kansanperinnettä, mutta aineisto ei useinkaan kerro suoraan tietyn etnisen ryhmän tavoista ja historiasta vaan sekoittaa kulttuurit keskenään. Kylien nimiä ei aina kirjoitettu ylös ja useimmiten kerääjät eivät maininneet onko kyse vaikka inkeriläisestä perinteestä tai vaikka vatjalaisista. Kansanperinteen keräämisen

Kati Kallio kertoo olevansa itse erityisen iloinen teoksen moniäänisyydestä ja selkeydestä. "Väittelin itse vuonna 2013 länsi-inkeriläisestä laulukulttuurista. Olisipa silloin ollut apuna näin hieno kokoomateos."

keskiössä oli ehkä pikemminkin maantieteelliset alueet kuin etniset ryhmät.

Kallio kertoo, että rinnakkaiselosta esimerkiksi inkeriläisten ja inkerikkojen välillä on vähänlaisesti dokumentteja. Tiedot ovat satunnaisia ja fragmentaarisia. Vielä 1800-luvun lopulla oli kiellettyä mennä esimerkiksi naimisiin toista uskontokuntaa edustavan ihmisen kanssa. Säädökset pitivät osaltaan etnisiä ryhmiä erillään toisistaan. Yhteistä elämääkin toki oli.
"Satunnaisia tietoja on siitä, että esimerkiksi luterilaiset ovat voineet osallistua toisen uskontokunnan jumalanpalveluksiin ja toisinpäin. Oli sekä yhden ryhmän asuttamia kyliä että sekakyliä, jossa jokaisella ryhmällä oli oma päätynsä. Esimerkiksi vatjalaiset omassa päädyssään, inkerinsuomalaiset toisessa ja inkerikot kolmannessa. Tarkkoja tietoja siitä, missä määrin ihmiset ovat eri aikoina vaihtaneet uskontokuntaa ja sitä myötä myös etnistä identiteettiä, ei ole. Varmaa on, että esimerkiksi 1600-luvulla Ruotsi yritti kyllä vahvasti käännyttää ihmisiä alueella luterilaisiksi", Kallio sanoo.

"Satunnaisia tietoja on siitä, että esimerkiksi luterilaiset ovat voineet osallistua toisen uskontokunnan jumalanpalveluksiin ja toisinpäin."

Materiaali kaikkien käytössä
Miten sitten lienee lukijakunnan kiinnostumisen kanssa. Löytyykö teokselle lukijoita?
"Kyllä varmasti. Ajattelen, että tämä antaa paljon ihmisille, joita kiinnostaa Inkeri, Viro, Itämeren suomalainen kulttuuri, sukukansat, uskomusperinteet, runonlaulu tai vaikka kielen kehitys Inkerissä", Kallio arvelee.
Vaikka teoksesta on myynnissä kovakantinen opus, julkaistaan se myös maksuttomana, sähköisenä versiona.
"Materiaalit ovat tosiaan myös verkon kautta ilmaiseksi luettavissa. Tämä on Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran (SKS) käytäntö ja tahtotila. Tutkimukset halutaan saattaa muotoon, jossa jokainen asiasta kiinnostunut, voi ne tavoittaa", Kati Kallio kertoo.

Avoin sähköinen versio osoitteessa: https://doi.org/10.21435/skst.1467.

Soikkolasta kotoisin ollut, myöhemmin Helsinkiin asettunut ja Suomessa kuuluisaksi tullut inkerikko Teppo Repo oli toiminut nuoruudessaan paimenena ja venäläisessä sotilassoittokunnassa. Hänen improvisaationsa, sävelmänsä ja soittimensa ovat vaikuttaneet vahvasti suomalaiseen nykykansanmusiikkiin. (Museovirasto, Suomalais-ugrilainen kuvakokoelma, Antellin kokoelmat, KK5500:2357. CC BY-NC 4.0.)

Paul Ariste Matinkylän riihenpuijien kanssa tauolla tallentamassa vatjankieltä ja kansanperinettä sota-aikaan vuonna 1942. Valokuvaaja Eerik Laid Matin kylässä Keski-Inkerissä vuonna 1942. (Eesti Rahva Muuseum Fk 1009:258. CC BY-NC 4.0.)

INKERILÄISTARINA TEATTERIN LAVALLA

Helsingin teatteri Avoimissa Ovissa tuodaan näyttämölle uutta kotimaista draamaa, jonka pääroolissa on inkerinsuomalainen Maria. Inkerinsuomalaisen kansan kohtalo antaa raamit esitykselle, mutta päähenkilönsä kautta esitys tutkii pyhän ja eläimen kytköstä. Näyttämöllä nähdään näyttelijä Ella Pyhältö ja kansanlauluperinteen taitaja Outi Pulkkinen.

Esityksessä eletään Stalinin ajan viimeisiä vuosia 1940 – 1950 -luvun vaihteessa. Petroskoin Harmaan talon kellarissa on salaisen poliisin NKVD:n tutkintovankilan selli. Siellä lymyää inkerinsuomalainen Maria Jalava syytettynä laittomien uskonnollisten kokousten järjestämisestä. Samaan selliin heitetään kansannainen, joka sulautuu varjoihin sellin hämärimmässä nurkassa. Mykkä nainen peilinään Maria alkaa käydä läpi kärsimysten ja menetysten täyttämää elämäänsä. Esitys jatkaa Kirjavaisen taiteellista intohimoa tuulettaa suomalaisuuden stereotypioita.

Esitykset ajalla 7.2.–28.4.2022

Lisätietoja esityksestä löytyy teatterin kotisivuilta www.avoimetovet.fi

Kuvaaja Mitro Härkönen.

POHDINTAA INKERINSUOMALAISTEN TAIPALEESTA

Jatkoa viime numerosta
Juhani Valo

Pohjana Pekka Nevalaisen kirja "Rautaa Inkerin rajalle", Inkerin kansalliset kamppailut ja Suomi 1918 – 1920.

Kiitoksen sijasta neuvostovalta suomalaisine vallankumousapureineen syyllisti inkerinsuomalaiset syyttämällä heitä "kulakeiksi" ja takavarikoimalla heidän tilansa ja omaisuutensa. Itselläni on herännyt kysymys, mikä oli ortodoksisen uskon ja evankelis-luterilaisen uskon merkitys sorron aikojen iskiessä inkerinsuomalaisiin? Inkerinsuomalaiset olivat enimmäkseen luterilaisia.
Inkerinsuomalaiset joutuivat Ruotsin ja Venäjän litistyksiin, vaikka eivät liene politikoineet kummankaan puolesta.

Pyykinpesu myöhäissyksyllä 1919 – pakolaisten kapina
Tässä "pyykinpesussa" huomataan se hajaannus, mikä eri asioita, tavoitteita painottavilla ryhmittymillä ilmeni. Nevalaisen sanoin (sivulta 143): "Valokiilaan nousseet everstiluutnantti (Yrjö) Elfvengrenin kytkennät valkoisiin venäläisiin ryöpsäyttivät käyntiin rankan pesänselvityksen. Sitä käytiin inkeriläisten ja aktivistien välillä, toisaalta inkeriläisten omassa keskuudessa. Marraskuun alussa Pohjois-Inkerin hoitokunta piti yleiskokouksen, johon osallistui myös muita pakolaisten luottamusmiehiä. Tilaisuudessa syntyi myrskyisä riita suhtautumisesta Luoteis-Venäjän hallitukseen. Ne, jotka edelleen halusivat Suomelta tukea ja yhteistyötä aktivistien kanssa, eivät missään nimessä tahtoneet joutua riippuvaisiksi valkoisten venäläisten rahoista."

Tilanne oli kaikkinensa äärimmäisen hankala johtuen monen tahon erilaisista intresseistä. Nämä intressit eivät välttämättä palvelleet kaikkien inkerinsuomalaisten oikeuksia tai tavoitteita - tavoitteet kun olivat erilaisia. En puutu tarkemmin yksityiskohtiin, sillä niistä saattavat inkerinsuomalaiset omata kukin omat näkemyksensä tai tulkintansa ja jokainen lähtökohtien ja tavoitteiden runsaudesta johtuen saattaa olla juuri asianosaiselle oikea tulkinta.

"Kokonaisuuden kannalta ehkä ole oikein valita jotain näkemystä toisia paremmaksi, ei myöskään huonommaksi."

Omasta mielestäni inkerinsuomalaisten tilanne aikajakson 1918 – 1920 välillä on ollut ehkä samanlainen, kuin jos kaikki Suomen läänit asetettaisiin

tiiviisti yhteen yhdenmukaisine tavoitteen alle, alaisuuteen. Jokaisella olisi kuitenkin oma lähtökohtansa ja näkemyksensä eikä kokonaisuuden kannalta ehkä ole oikein valita jotain näkemystä toisia paremmaksi, ei myöskään huonommaksi.

Vapauden haaveista pakolaisen arkeen
Tarton rauhanneuvottelut ja Inkerin asia. Sivulta 255 alkaa Nevalaisen selostus Tarton rauhanneuvotteluista ja Inkerin asiasta. Nevalainen toteaa heti aluksi tilanteen tylyyden inkerinsuomalaisten kohdalta, ikään kuin suomalaisten rauhanneuvottelijoiden asenne olisi lukittu jo tuolloin tapahtumaan inkerinsuomalaisten tappioksi. Nevalainen toteaakin: "Alusta pitäen kävi ilmi, että Inkerinmaan kysymys jäi J.K. Paasikiven johtaman Suomen valtuuskunnan päätavoitteiden varjoon. Heti toisessa yleisistunnossa J.H. Vennola totesi, ettei Inkeriin nähden esitettäisi aluevaatimuksia. Peruslähtökohdan mukaan Inkerinmaa ei ollut Suomelle aluekysymys. Tarkem-

min Inkerinmaan kohtaloa käsiteltiin aluejaoston ensimmäisessä istunnossa. Suomalaisten puheenjohtajaksi jaostoon valittu Vennola esitti, että Inkerin kulttuuriolot voitaisiin ilmeisesti järjestää tyydyttävällä tavalla Neuvosto-Venäjän perustuslain puitteissa."
(Toisen Pekka Nevalaisen kirjasta lainaan Tiedekirjan luettelosta tämän toisen teoksen nimen kuvaamaan inkerinsuomalaisten sekä muiden suomalaisten karua kohtaloa itäisessä naapurissamme vainojen aikaan: "Nevalainen, Pekka: Viskoi kuin Luoja kerjäläistä. Venäjän pakolaiset Suomessa 1917 – 1939, SKS Toimituksia 742, Hämeenlinna 1999, 404 s.)

Tämän teoksen nimi kuvastaa kansakunnan osien tai vähemmistöjen, kuinka asia sitten määritelläänkään, alisteista asemaa oikeastaan missä tahansa maailmankolkassa.
Hallitseva kansa sen valitsemine johtajineen tai vallankaappauksen seurauksena valtaan nousseine hallitsijoineen käyttää usein voimaansa ja mahtiaan vähemmistöjensä alistamiseen yhä tänäkin päivänä.
Aina ei hädässä ystävää tuta, tunneta, jos enemmistön tai vallanpitäjien oma nahka ja pakokauhu, pelko, vallitsevat, muistakaamme inkerinsuomalaisten osalta Jatkosodan jälkeistä aikaa pakkopalautuksineen, vaikka monet inkerinsuomalaiset taistelivat Suomen puolesta – vain päätyäkseen kuolemaantuomittuihin, vankileirien saaristoihin tai joidenkin onnistuessa valitsemaan pakolaisen olot muualla maailmassa.

En voi ymmärtää sitä vihamielistä vastaanottoa, joka Toisen Maailmansodan aikana ja jälkeen odotti inkerinsuomalaisia "reaalipolitiikan" nimissä Suomessa. Valvontakomission vaatimukset inkerinsuomalaisten palautuksesta Neuvostoliittoon olivat inha loppuhuipennus sille ynseydelle, minkä he olivat kohdanneet siirtokarjalaisten tavoin Suomen joissain osissa – ei toki kaikkialla – mutta kuitenkin.

"En voi ymmärtää sitä vihamielistä vastaanottoa, joka Toisen Maailmansodan aikana ja jälkeen odotti inkerinsuomalaisia "reaalipolitiikan" nimissä Suomessa".

Suomi pelkäsi Neuvostoliiton miehittävän maamme mutta se ei anna oikeutta kohdella senaikaisia pakolaisia ikävästi, heidät kun oli virallisesti siirretty alueiltaan Suomeen Saksan jaloista. Aluksi suomalaisia, sitten hylkiöitä, kuin kuohuva virta heiteltiin inkerinsuomalaisia.
Lepoon ei tosin ole vieläkään aihetta – ympäröivä maailma kuohuu viruksen, sodanuhkien ja ilmastonmuutosten keitoksessa. Taasko?? Keihin kohdistuu? Missä? Pelot eivät hälvene papereiden laatimiseen, nämä pelot aiheutuvat reaalielämämme muistista.

Kokouskutsu

Suomen Inkeri-liitto ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään lauantaina maaliskuun 19. päivänä 2022 klo 14.00
Karjalatalolla
Inkeri kodissa
Käpylänkuja 1
00610 HELSINKI

Käsitellään säännöissä kevätkokoukselle määrätyt asiat.
Äänivaltuutettuja ovat v. 2022 jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenjärjestöjen valtuuttamat henkilöt sekä ne hallituksen hyväksymät henkilöjäsenet, jotka ovat maksaneet v. 2022 jäsenmaksunsa.
Hallitus

TAPAHTUMAKALENTERI

SUOMEN INKERI-LIITON OHJELMA:

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulla ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

SUOMEN INKERI-LIITTO RY:N KEVÄTKAUDEN 2022 OHJELMAT

Koronaepidemian vuoksi ei vielä tällä hetkellä tiedetä tämän vuoden 2022 ohjelmista, pyrimme järjestämään Inkeri-iltapäivät huhti- ja toukokuussa. Ilmoitamme niistä nettisivuillamme www.inkeriliitto.fi sekä jäsenistölle sähköpostitse.
Ohjelmista voi tiedustella myös puhelimitse liiton toimistosta 045 261 2342.

Hyvinkään Inkeri-kerho
Kaikki tapahtumat Hyvinkään seurakuntakeskuksessa koronatautitilanteen salliessa.
Tiedustelut:
Puheenjohtaja: Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa:
Inkeri Ojala 040 071 6727
inkeri.ojala@gmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura ry tilinumero:
FI62 1298 3000 0247 22

Turun seudun Inkeri-seura
Tapahtumat Varissuon kirkolla, tilaisuudet alkavat klo 14.00.

Muu toiminta:
Terveysneuvonta ja vastaanotot
Käsityö- ja askartelukerhot
Päivystys- ja kirjastotoiminta
Nuorten ja lasten toimintaa (kerhot, kulttuuri- ja luontoretket ym.)
Lauluryhmä Orvokki, uusia jäseniä toivotaan
Inkerin historiaan ja kulttuuriin liittyviä teemailtoja

Viikoittaiset ohjelmat löytyvät seinäilmoituksesta, facebookista ja puh. 045 668 7628.
Koronatilanteesta johtuen muutokset ohjelmaan ovat mahdollisia.

Yhteystiedot:

puhelin	045 668 7628
sähköposti	tsis.turku@gmail.com
Facebook	Turun seudun Inkeri-seura ry
Käyntiosoite	Kousankuja 5 A, 20610 Turku Varissuo

Helsingin seudun Inkeri-seura
Anitta Iline
anitta@inkeriseura.com
tai p. 050-565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Muuta:
Viime lehdessä esiteltyä Tammen ikävä -kirjaa on toistaiseksi jäljellä, mutta harkitsemme uuden painoksen ottamista.
Kirjaa voi tilata osoitteesta:
Elise Ylätalo, ehkaan@gmail.com
tai tekstiviestillä 0400191103.

GEENITESTIN TULOS

Kuka sie oot inkeriläinen?
Tyhjätasku kerjäläinen?
Maaorjan jälkeläinen?
Kommunistin painajainen?
Teloitettu paholainen?
Isänmaaton kiertolainen?
Natsileirin arjalainen?
Pelastettu heimolainen?
Neuvostoliittolainen?
Palautettu muukalainen?
Vankileirein vaitonainen?
Kansanvihollinen vainen?
Paluumuuttokummajainen?
Venäläinen, virolainen?
Kakkosluokan kansalainen?
Perimältäs pohjalainen,
hämäläinen, savolainen,
karvan verran karjalainen
- 100 % suomalainen.

Alla Jyrä
Lempäälä

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

2 / 2022

Kansikuva: Inkeriläisten kesäjuhlia päästiin viimeksi viettämään yhdessä kesällä 2019 Piikkiössä. Nyt näyttää ihastuttavasti siltä, että juhlat järjestetään taas tänä vuonna. Katso juhlakutsu sivulta 5.

Numero 3/2022 ilmestyy viikolla 37. Aineisto toimitukseen 29.8. mennessä.
Numero 4/2022 ilmestyy viikolla 51. Aineisto toimitukseen 29.11. mennessä.

TÄSSÄ NUMEROSSA 2 / 2022

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja:
Juhani Valo
p. 0400365867 leewi03@jippii.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342 arkisin klo 9.00–15.00

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI
Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2022
40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Juhani Valo
Toimitussihteeri:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Antti Kokkinen
Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo
antti@tanttioy.com
+358 504860 044

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6, SE-43835 Landvetter
p. +46 (0) 706 792 367
vihtori.aitman@gmail.com
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
173888-9

PAINOPAIKKA
Picaset Oy, Helsinki

ISSN 1236-9586 (painettu)
ISSN 2670-319X (verkkojulkaisu)

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

Pääkirjoitus

Historiasta ja nykyajasta
Inkerinsuomalaisten ja ukrainalaisten elämänkohtaloissa on yhtäläisyyttä. Kansat ovat ikävän usein vain isompien välikappaleina, vaihtotavaroina, merkityksellisiä, tuhon tien tienviittoina.

Tämä pääkirjoitukseni aihe on synkkä ja tarkoituksenani on lyhyesti todeta vähemmistöjen tilanteiden katastrofaalinen muuttuminen - ei vain menneisyydessä, vaan nykypäivänä - periaatteessa riippuvana enemmistökansallisuuden alaisuudesta - nykyisestä tai entisestä - naapuruudesta sekä sen oikuista. Aihe on äärimmäisen vakava ja käytän apuvälineenäni Wikipedian tietoja, sillä pidän sen tietoja objektiivisimpina. Saatan objektiivisuuden pyrkimyksissäni olla väärässä, mutta otan riskin.

Inkerinsuomalaisista
Wikipediasta: "Inkerin alueen suomalaisia vainottiin Neuvostoliitossa eritoten 1920–1950 -luvuilla. Neuvostoaikaan siirtymisen jälkeen Inkerinmaan suomalaisten määrä kääntyi jyrkkään laskuun. Maatalouden pakkokollektivisointi vaikeutti maaseudun oloja: vuosina 1929–1931 karkotettiin Inkerinmaalta Karjalaan, Kazakstaniin ja Keski-Aasiaan noin 18 000 ihmistä. Inkeriläisiä talonpoikia karkotettiin myös Kuolan niemimaalle, esimerkiksi Hiipinään. Vuosina 1935–1937 noin 27 000 inkeriläistä karkotettiin Kazakstaniin ja Vienanmeren alueelle......Stalinin vainot huipentuivat vuosiin 1937–1938, jolloin Inkerinmaan suomalainen väestö väheni arviolta 40 000–50 000 hengellä. 1930-luvulla inkeriläisten suomalaisuus oli neuvostojohtajille merkki neuvostovastaisuudesta. Stalinin lisäksi Andrei Ždanov piti inkerinsuomalaisia valtiolle vaarallisena kansana ja asetti heidät laajamittaisen vainon kohteeksi. Kaikkiaan 1930-luvun aikana inkerinsuomalaisia tuhottiin noin 50 000, eli kolmannes koko kansasta. Vuonna 1937 suomenkielinen opetus kiellettiin Neuvostoliiton kouluissa. 1930-luvulla myös suomalaiset kirjastot ja kulttuurilaitokset sekä inkeriläisten seurakunnat lakkautettiin pakolla. Kirkot suljettiin ja niistä tehtiin muun muassa klubeja ja varastoja tai tuhottiin kokonaan. Ennen talvisotaa Pohjois-Inkerin väestö siirrettiin pois Suomen vastaiselta raja-alueelta ja ohjattiin Sisä-Venäjälle."

Olen lukenut myös "arkistojen aarteista", joiden mukaan alkuperäinen toive inkerinsuomalaisten paluumuutosta 1990-luvulla ei olisi ollut yksinomaan silloisen Suomen presidentin Mauno Koiviston idea, vaan hänelle oltaisiin selkeästi vihjattu rajan takaa silloisen Neuvostoliiton taholta olevan suotavaa, jos Suomi voisi vastaanottaa inkerinsuomalaisia Suomeen.

Tästä ideasta itse olen puheenjohtajana pelkästään iloinen, olen saanut tutustua upeisiin ja lämminsydämisiin ihmisiin ja heidän omaan kulttuuriinsa.

Olen ajatellut, kun silloisen Neuvostoliiton Suomelta itseensä Toisen Maailmansodan jälkeen liittämiä alueita ei juurikaan ole asutettu, huollettu tai kunnostettu, että tämänkin Mauno Koiviston ansioksi laitetun inkerinsuomalaisten paluumuuton pohjimmainen tarkoitus Neuvostoliiton osalta olisi epäluottamus inkerinsuomalaisia, itäkarjalaisia kuten Suomen valtionkin alueella asuneita ja asuvia suomalaisia kohtaan; menetelmät vain olivat toiset, lempeämmät, kuin Stalinilla.

Ukrainasta
Gruusialainen Josif Dzugasvili alias Stalin innokkaine apureineen aiheutti tahallisen nälänhädän Ukrainassa, joka paheni vuosien 1933 - 1934 aikana; vain viedäkseen viljaa ulkomaille ja rahoittaakseen teollisuutta. Tämä syy mainitaan usein selitykseksi, mutta tuskinpa tosiasiassa tuona pahimpana ajankohtana arviolta 3,9 miljoonaa Ukrainassa vallinneen akuuteimman nälänhädän uhreina menehtynyttä olisivat samaa mieltä, mikäli heiltä kysyttäisiin. Nälänhädän tuhoja nimitetään ukrainalaisten keskuudessa nimellä HOLODOMOR eikä aiheetta. Stalinin johtama kampanja johti katastrofiin.

Wikipedia: "Keväällä 1933 Ukrainan kuolleisuus kohosi huippuunsa. Vuosina 1931–1934

koko Neuvostoliitossa kuoli nälkään vähintään 5 miljoonaa ihmistä, joista 3,9 miljoonaa oli ukrainalaisten väestötieteilijöiden tutkimusten perusteella ukrainalaisia. Syynä holodomoriin ja nälänhätään koko Neuvostoliitossa voidaan nähdä myös yritys kerätä väkivalloin mahdollisimman paljon maaseudun voimavaroja samaan aikaan käynnistyneeseen teollistamisohjelmaan."

Natsi-Saksan suorittama HOLOCAUST, juutalaisten ja muiden etnisten vähemmistöjen tuhoaminen toimii samankaltaisena terminä surullisen hyvin. Tuhojen määrä oli tällöin noin 6 miljoonaa ihmistä.

Nykyisen Venäjän suorittamien Ukrainan tuhotöiden selityksiksi kuulemme syiksi muun muassa todellisuudessa varsin vähäväkisen, ukrainalaisen Azev-pataljoonan väitetyn natsilaisuuden tuhoamisen. Mielestäni väite on vailla realistisuutta; Venäjällähän vastaavanlaisia kansallismielisiä ryhmittymiä on useita ja suurempia kooltaan säännöllisine ase- ja maanpuolustusharjoituksineen.

Ukrainan kansa nousi kapinaan, Venäjä valtasi Ukrainalta Krimin sekä alueita Donetskista ja Luhanskista nimittäen niitä alueiden osia "kansantasavalloiksi".

Wikipediasta koottua: "Tosiasiassa Ukrainaan presidentiksi valittu Viktor Fedorovytš Janukovytš oli Ukrainan presidentti helmikuusta 2010 helmikuuhun 2014. Tällöin hän pakeni maastaan ja Ukrainan parlamentti erotti hänet virastaan. ......Janukovytšin presidenttikauden alettua edeltäjänsä Juštšenkon kaudella jäätäväksi huonontuneet suhteet Venäjään paranivat nopeasti. 21. huhtikuuta010 Janukovytš sopi Venäjän presidentti Dmitri Medvedevin kanssa Venäjän Mustanmeren laivaston Sevastopolin tukikohdan vuokrasopimuksen jatkamisesta 25 vuodella kaasun hinnasta annettuja alennuksia vastaan.

Janukovytsin valtakaudella ukrainalaisten pankkien omistajat varastivat asiakkaidensa talletuksia kymmenien miljardien Yhdysvaltain dollareiden arvosta. Varastetut rahat siirrettiin Kyproksen kaltaisiin veroparatiiseihin. Maailmanpankin mukaan tämä on historian suurin pankkisektorin väärinkäyttö...... Kantanaan holodomoriin eli Ukrainassa 1930-luvulla tapahtuneeseen nälänhätään ja kansanmurhaan, Viktor Janukovytš on kieltänyt että kyse olisi kansanmurhasta. Hän nimitti sitä neuvostokansan yhteiseksi tragediaksi...."

Valloittajavaltion uusi historiankirjoitus tukee pitkäaikaista esisuunnittelua, ja tämän esisuunnittelun toteutumisen uhreiksi ovat aina joutuneet vähemmistökansallisuudet; Suomi ei tosin ole itsekään viaton asiassa, tiedämmehän hyvin maamme suhtautumisen suomenruotsalaiseen kansanosaamme.

Juhani Valo

KEVÄTKOKOUKSEN 19.3.2022 PÄÄTÖKSIÄ

ESITETTIIN v. 2021 TILINPÄÄTÖS
Puheenjohtaja Valo esitteli toimintakertomuksen, joka hyväksyttiin
Taloudenhoitaja Piironen valotti tilikertomuksen numeroita
Tilikertomus hyväksyttiin
Kokouksen puheenjohtaja esitti toiminnantarkastajan lausunnon
Tilinpäätös vuodelta 2021 vahvistettiin

TILI- JA VASTUUVAPAUS
tilikaudelta 1.1.2021 – 31.12.2021 myönnettiin asianomaisille

MUUT ASIAT
Lauantaina 23.7. järjestetään kesäjuhlat Malmin kirkossa mikäli koronapandemia ei aseta rajoituksia.

Kutsu kesäjuhliin

Lauantaina **23.7.2022** Malmin kirkko,
Kunnantie 1, 0070 **Helsinki**

Klo 10 – 11 messu
Klo 11 – 13 ruokailu
Klo 13 – juhlaohjelma

Esiintyjinä mm. Viipurin lauluveikot, Maiju Putkonen (juhlaesitelmä),
Toivo Flink (katsaus Inkerin liiton 1922 – 1944 historiaan), lausuntaa.

Ruokalippu, joka sisältää ohjelman ja yhden arpalipun 5 €
Kahvi 2 €
Leivonnaiset 3 €
Käteismaksu

Tervetuloa!

INKERI-ILTAPÄIVÄSSÄ MONIPUOLINEN KIRJALLISUUSANTI

Inkeri-iltapäivä 23.4.2022
Anne Tuohimäki

Kukapa olisi uskonut, että koronapandemian alettua joutuisimme odottamaan kaksi vuotta ennen kuin voisimme kokoontua jälleen yhteen.

Mutta sitten koitti päivä, jolloin saimme kuulla kirjailija **Anne Tarsalaisen** kertova kirjoista, joita hän ja hänen puolisonsa **Andrei** ovat vuosien varrella kirjoittaneet. Mukana olivat myös nuorin pojista, **Daniel** tyttöystävänsä **Aavan** kanssa, jotka lukivat otteita kirjoista.
Andrei on inkeriläisten vanhempien poika, joka on julkaissut vanhempiensa kirjeenvaihtoa koskevan kirjan Kuunlaaksot – kirjeitä itärintamalta sekä Lapsuuteni sillat, muistoja lapsuuteni ja nuoruuteni Leningradista sekä runokirjan Seitsemäs kukka.

Anne oli tavannut Intouristin matkaoppaana lisäansioita tienanneen Andrein turistimatkallaan Jaltalla 1980-luvulla ja monien vaiheiden jälkeen he ovat olleet naimisissa neljäkymmentä vuotta asuen Tuusulasta

Andrei Tarsalainen on julkaissut inkeriläisten vanhempiensa kirjeenvaihtoa käsitteleviä teoksia.

ostamassaan talossa, jonka ovat nimenneet Kuunlaaksoksi.

Annen ensimmäinen kirja Lupaus Jaltalla kertoo hänen ja Andrein tarinan, tapaamisesta naimisiinmenoon ja Suomeen muuttamiseen. Kirjan saaman myönteisen palautteen ja lukijoilta sähköpostitse saapuneiden "vaatimusten" vuoksi, Anne päätti kirjoittaa toisen kirjan Ettet unohtaisi nimeäsi, jossa kerrotaan aviomiehen kotoutumisesta uuteen maahan, perhe- ja työelämästä sekä lähisukulaisten kohtaloista.

Annen esitystä Inkeri-iltapäivässä värittivät Andrein teksteistä poimitut otteet Danielin lukemina sekä Annen teksteistä poimitut otteet Aavan esittäminä.
Iltapäivämme oli erittäin onnistunut, kiitos Annen ja hänen perheensä panoksesta yhdistyksemme ohjelmistoon.

Kirjailija Anne Tarsalainen on kirjoittanut yhdessä miehensä kanssa tämän suvun tarinoista useita kirjoja.

Aava ja Daniel lukivat tekstipätkiä ääneen.

Kuulijakuntaan Inkeri-iltapäivässä.

PELKO OLI AINA LÄSNÄ

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Reijo Rautajoki kirjoitti "Inkeriläinen äitini - pelon täyttämä elämä" -teoksen, jossa hänen äitinsä tarina kulkee rinnan maailmanhistorian tapahtumien kanssa.

Kansi Rautajoen kirja.

Suomen Akateemisen Inkeri-Seuran puheenjohtaja **Reijo Rautajoki** kertoo perineensä isältään niin kattavan Inkeri-arkiston, ettei sitä voinut olla ottamatta hoitaakseen.
– Isä (**Eero Rautajoki**) oli innokas Inkeri-harrastaja ja hän oli kerännyt paljon kotiarkistoon tietoa äitini sukujuurista. Minulla oli aika toisenlaisia suunnitelmia eläkepäiviksi, mutta arkisto ja tutkimus veivät mennessään, Rautajoki sanoo naurahtaen.
Arkiston pohjalta syntyi ensin väitöskirja. Rautajoki väitteli Itä-Suomen yliopistosta Joensuusta vuonna 2017 tutkimuksellaan Vaiettu sotapakolaisuus. Inkeriläiset opettajat jatkosodan aikana. Väitöskirja käsitteli inkeriläisten opettajien vaiheita jatkosodan aikana.
Seuraavaksi Rautajoki kirjoitti tutkimuksen Vaiettu vaellus. Inkeriläisten leirit 1942 – 1944. Nyt elokuussa julkaisua odottaa eräänlainen historian tapahtumiin lomittuva sukukirja.

Äidin tarina

Rautajoen äiti, **Elsa os. Dubbelman** tuli Suomeen sota-aikana vuonna 1944 ja tiesi, ettei turvallista paluuta itään enää ollut.
– Äiti oli ollut saksalaisten palveluksessa Leningradissa ja Venäjä olisi kohdellut häntä tästä johtuen sotarikollisena. Äiti työskenteli paikallisen komendantin tulkkina ja sihteerinä.
Äiti asettui Suomeen ja perusti hämäläisen miehen kanssa perheen. Rautajoki sanoo pelon olleen läsnä kodissa aina lapsuudesta lähtien.
– Isä varoitti, että jos ovelle tulee vieras mies, tälle ei tule avata ovea, sillä mies on voinut tulla hakemaan äitiä pois.
5-vuotiaalle pojalle oli luonnollisestikin epäselvää, miksi äitiä haettaisiin ja minne, mutta melko nopeasti ymmärrykseksi tuli, että vaara oli idässä.
Pelosta huolimatta Rautajoen äiti kertoi paljon inkeriläisistä juuristaan. Monet samassa tilanteessa olijat vaikenivat.
– Nuorena sitä ei tullut ehkä niin tarkkaan äidin tarinoita kuunnelleeksi. Kun kirjoitin tutkimusta hänen juuristaan, oli äidin muistisairaus jo niin pitkällä, ettei hän kyennyt vastaamaan. Onneksi hän oli kirjoittanut jotain ylös ja joitain tarinoita muistinkin hänen kertomuksistaan.
Nyt äidin arkistomateriaaleista on käyty läpi jotakuinkin kaikki. Jäljellä olisi isän puolen sukua koskevaa tietoa. Rautajoki myöntää mielessä käyneen tämänkin suvun vaiheista kirjoittamisen houkuttelevan, mutta samalla hän vannoo, että yhtä suureen prosessiin hän ei tule tämän osalta lähtemään.
Tämä arkisto on nyt siirretty Kansallisarkistoon ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran alaisuuteen

"Isä varoitti, että jos ovelle tulee vieras mies, tälle ei tule avata ovea."

Muistaminen on tärkeää

Uutisissa on viime aikoina spekuloitu **Mauno Koiviston** paluumuuttopäätöksen vaikutteita. Rautajoki on sitä mieltä, että Suomeen 90-luvulla palanneilla inkeriläisillä oli varmasti parempi elämä Suomessa kuin Venäjällä.
– Inkeriläisyhteisöt olivat jo silloin käyneet varsin pieneksi Venäjällä. Varsinaisia kaupunkeja ei enää ollut. Puhuttiin vain yhteisön rippeistä. Kun ihmisil-

lä ei ollut mahdollisuutta käydä koulua omalla äidinkielellään, se hiljainen kansanmurha, joka oli Neuvostoliiton aikana alkanut, jatkui yhä Venäjän aikana.
Viime aikoina on julkaistu useampiakin inkeriläisiä kohtaloita käsitteleviä kirjoja.
– Hienoa, että näistä kirjoitetaan. On tärkeää pitää tapahtumat muistissa. Niitä ei saa unohtaa.
Putinin puolelta on totuttu kuulemanaan pelkkiä valheita, hän tuhahtaa.
Rautajoki on luennoinut inkeriläisyydestä erilaisissa yhdistyksissä, opistoissa ja seuroissa vuosien ajan. Hän kertoo törmänneensä toistuvasti siihen kuinka hämmästyttävän vähän inkeriläisyydestä Suomessa tiedetään.

Akateemisen Inkeri-Seuran puheenjohtaja Reijo Rautajoki kirjoitti kirjan äidistään isänsä keräämiä arkistomateriaaleja hyödyntäen.

Jatkajaa etsitään

Mitä Akateemiseen Inkeri-Seuraan tulee, Rautajoki sanoo antavansa mielellään puheenjohtajan tittelin eteenpäin. Viime vuodet ovat olleet hiljaisia koronarajoitusten suhteen, mutta innostusta toimintaan varmasti vielä löytyy.
– Näkisin johdossa mielelläni jonkun nuoremman toiminnasta kiinnostuneen puheenjohtajan, hän sanoo.

Teos julkaistaan elokuussa, mutta sitä voi jo nyt tilata ennakkohintaan Into-kustannuksesta: https://kauppa.intokustannus.fi/?s=rautajoki

MUISTOLEHTO PÕLLKÜLAN HAUTAUSMAALLE

Tänä keväänä tuli kuluneeksi 80 vuotta ensimmäisten sotaa paenneiden inkerinsuomalaisten saapumisesta Paldiskin kokoamisleirille. Inkerinsuomalaiset ovat vaalineet Põllkülan hautausmaata muistopaikkana jo vuosikymmenien ajan ja viime vuosien aikana paikka on kunnostettu muistolehdoksi.
Noin 40 kilometriä Tallinnasta lounaaseen, Keilan kunnassa sijaitseva muistolehto vihittiin käyttöön toukokuun lopussa. Muistopalveluksen toimittivat suomalaisen Pyhän Pietarin seurakunnan papit **Toto Hannele Päiviö** ja **Markku Päiviö** sekä urkuri **Ulla Krigul**. Mukana palveluksessa on Viron evankelisluterilaisen kirkon piispa **Tiit Salumäe**.
Tilaisuutta kunnioitettiin myös musiikillisin tervehdyksin ja puhein.
Jumalanpalveluksen jälkeen Paldiskin hautausmaalle haudattujen inkerinsuomalaisten muistomerkillä vietettiin muistohetki.

INKERISTÄ AMBOMAALLE

Lähetyssaarnaaja, teologian kunniatohtori Martti, Martin, Rautanen
Kirjoittanut: Markku Niemelä rovasti, Sleyn kotimaantyönjohtaja, emeritus

Inkerin evankelisluterilaisen kirkon jäsen lähetyssaarnaaja **Martti Rautanen** toimi koko työhistoriansa ajan Inkerinmaan ulkopuolella Afrikassa Ambomaalla, Namibiassa. Sinne hänet on myös haudattu. Hänen elämänmatkansa alkoi Novasolkan seurakunnasta, se johti Suomessa Helsingin lähetysopistoon ja matka päättyi Afrikan Ambomaalle. Ambomaa on maakunta Namibian pohjoisosassa.

Elämän alkuvuosikymmenet

Martti Rautanen syntyi nimikaimansa Martti Lutherin syntymäpäivänä 10.11.1845. Nimi Martti tulee syntymäpäivän kalenterinimestä Martti. Koti oli köyhä ja suvun juuret olivat Suomen Savossa. Lapsuus ja nuoruusajan kotiseurakunta oli Inkerinmaan Novasolkan seurakunta Tikanpesän kylä. Martti Rautasen isä **Pietari Yrjönpoika** oli kuollut 1857. Äiti **Anna Katariina Matintytär Katajainen** oli syntynyt 1823, hän synnytti kolme lasta: Martin, Josefin ja Katrinan. Äiti opetti Marttipoikansa lukemaan. Äiti kuoli 83-vuotiaana 17.6.1906.

Martti Rautanen avioitui Ambomaan Olunkondassa **Frieda os. Kleinnschmidtin** kanssa 11.9.1872. Hän oli saksalaisen lähetyssaarnaajan tytär. Hän syntyi vuonna 1854 ja kuoli Namibiassa vuonna 1937. Rautaset saivat yhdeksän lasta, joista vain kolme Reinhold/Raimo, Anna ja Johanna saavuttivat täysi-ikäisyyden.

Lähetyssaarnaaja

Rautanen lähti vuoden 1863 kesäkuussa Helsinkiin Suomen lähetysseuran lähetysopistoon. Sinne häntä rohkaisivat äiti Anna ja Novasolkan kirkkoherra **Valdemar Zilliacus**. Lähetysopistossa opiskeli samaan aikaan ilomantsilainen **Pietari Kurvinen** (18.7.1842 – 25.11.1925). Molemmat tulivat kotiseuduiltaan kävellen Helsinkiin. Lähetyskoulu kesti viisi vuotta. Juhannusaattona 24. kesäkuuta vuonna 1868 Helsingin eteläsatamasta lähtivät laivalla ensimmäiset suomalaiset lähetyssaarnaajat kohti Afrikkaa.

Inkeriläinen Rautanen, karjalainen Kurvinen, uusmaalaiset **Karl August Veikkolin** ja **Botolf Bernhardt Björklund**, kainuulainen **Kaarlo Tolonen**, lähtivät lähetyssaarnaajiksi lounaiseen Afrikkaan Ambomaalle. Matkaan liittyi monia vaikeuksia, jopa kuoleman vaara. Ensin tultiin Hereromaalle vuonna 1869, jossa oltiin yli vuosi, ja Ambomaalle lähetyssaarnaajat pääsivät vasta heinäkuussa 1870. Työ alkoi lähetysaseman rakentamisella ja kielen opiskelulla.

Ambomaalla Rautanen ja perheensä toimivat yli viisikymmentä vuotta. Vuonna 1880 hän perusti Olukondaan. Lähetystyö alkoi aivan alusta, lähetysaseman rakentaminen, koti, kirkko ja koulu. Siellä Rautanen toimi ja lähetysaseman johtajana, raamatunkääntäjänä sekä opetus- ja kasvatustyössä. Suuri juhla oli 1925, kun ensimmäiset ambomaalaiset papit vihittiin paimen

Ensimmäinen Afrikassa otettu valokuva Martti Rautasesta.

virkaansa. Rautanen keskittyi ndongan-kielen kehittämiseen heidän kirjakielekseen. Suuren vaivan takana oli löytää paikallisen kielen sana vastaamaan Raamatun ja virsikirjan ja sanoja. Sisukas käännöstyö edistyi ja vuonna 1892 ilmestyi ndongankielisen virsikirjan.
Ensimmäiset kasteet voitiin toimittaa vuonna 1881 ja seuraavana vuonna 1882 kastettiin kuusi nuorukaista. Kasteen kautta kristityiksi ja opetuksen kanssa juurtumaan kasteen asettajan ylösnousseen Jeesuksen Kristuksen syvempään tuntemiseen. Työn ensihedelmät oli saatu Jumalan lahjana.
Rautanen oli myös tunnustettu virsirunoilija. Virsikirjan virren 405 hän käänsi vuonna 1884 ndongan kielelle. Raamatun käännös ndongan kielelle oli Rautasen suurin käännöstyö. Hän kirjoitti Suomeen: ”Herra soi minun painokuntoon saada ndongankielisen Raamatun 23.12.1923. Niin kuin voit arvatakin, että se oli minulle ilon ja kiitoksen päivä. Siis noin 30–35-vuotinen työni oli lopussa”.

Martti ja Johanna Rautanen tyttärensä kanssa Kapkaupungissa vuonna 1910

" Rautanen oli myös tunnustettu virsirunoilija."

Pyhä Raamattu painettiin Suomessa 1925 Sortavalassa Raamattutalon kirjapainossa. Rautanen kävi Suomessa kaksi kertaa. Ensimmäisen kerran Afrikkaan lähtönsä jälkeen kesällä 1891, hän tapasi rakkaan äitinsä 23 vuoden eron jälkeen. Vaimo Frieda odotti lasta ja hän synnytti tytön 19.7.1891. Kattilan kirkkoherra **J. E. Schwindt** kastoi tytön Jumalan lapseksi nimellä Maria Katharina. Sitten Rautanen palata takaisin Ambomaalle.
Kesäkuun 3. päivä 1892 oli lähtöjuhla Helsingin uudessa kirkossa nykyisessä Johanneksen kirkossa. Rautaset pääsivät perille Ambomaalle lokakuussa 1892.

Toisen ja viimeisen matkansa hän teki Suomeen keväällä vuonna 1903. Hän meni ensin tervehtimään Anna-äitiään Inkerinmaalla. Se oli äidin ja pojan viimeinen tapaamisensa tässä ajassa. Uskossa ja armossa he jättivät toisensa Jumalan Isän haltuun. Sen jälkeen Rautanen kävi lähetysjuhlissa Tampereella. Siellä hän antoi muistolauseeksi juhlaväelle sanat: ”Minulla on kaksi isänmaata, niin kuin muillakin. Teillä on taivas ja Suomi, minulla taivas ja Ambomaa."
Rautanen oli mukana Suomen lähetysseurat kokouksessa, jossa keskusteltiin opettajia valmistavan seminaarin avaamiseen Ondongaan. Hitaasti asiat etenivät, mutta kesäkuussa 1913 Rautasen sai ilmoittaa Olukondan kirkossa, että Onipäässä avataan

Martti Rautanen vastavihittynä lähetyssaarnaajana lähdössä Afrikkaan 1868.

kesäkuussa opettajaseminaari. Tästä seminaarista saatiin ensimmäiset kansalliset opettajat. Rautanen säilytti työhuoneensa seinällä palan pettuleipää muistuttamassa häntä siitä, minkälaisista oloista hän oli lähtöisin.

”Minulla on kaksi isänmaata, niin kuin muillakin. Teillä on taivas ja Suomi, minulla taivas ja Ambomaa."

Elämän loppuvaiheet
Lähetyssaarnaaja Martti Rautanen vihittiin 11.9.1925. Helsingin yliopistossa teologisen tiedekunnan kunniatohtoriksi. Rautanen sai paikallisilta lempinimen Nakambale, joka tarkoittaa "sitä, joka pitää hattua". Rautanen tunnettiin Nakambalena niin hyvin, että nimi kirjoitettiin jopa hänen hautakiveensä. Häntä kunnioitetaan Namibiassa edelleen.
Rautanen Inkerinmaalla syntynyt lähetyssaarnaaja on yhdessä Pietari Kurvisen ja Kaarlo Leo-

nard Tolosen kanssa kolme lähetyssaarnaaja, joiden työ oli siunattua Ambomaalla Rautasen, Pietari Kurvisen Suomessa ja Kaarlo Leonard Tolosen Amerikassa suomalaisten perustaman luterilaisen kirkon pappina. Jumala vie työtään eteenpäin vaikeissa oloissa, sairauden keskellä kohti kirkkauttaan.
Lähetyssaarnaaja, kunniatohtori dr. h. c. Martti Rautasen Jumalalta saatu lähetyssaarnaajan kutsumus oli toteutettu. ”Herran voimin rohkeasti nouse yhä uudestaan. Luota Herraan loppuun asti, kerran sinut kruunataan.” Virsi 405:7 Martti Rautanen kuoli 19. lokakuuta 1926 Olukondassa Namibiassa. Hänen viimeiset sanansa olivat 19.10.1926 klo 10.40 ”Eikö ole ihanaa, kun meillä on evankeliumi.”

Rautasen poika **Reinhold Rautanen** siunasi isänsä 21.10.1926. Tekstinä 1. Kor.15:54–58. Luotaessa hautaa umpeen saattoväki lauloi viimeisenä virtenä Martti Rautasen lempivirren 170, joka silloisen suomen kielen mukaan kuului: ” Meidän linnam´ on Jumal´taivaast´.

"KUN PUHEENJOHTAJA OLI JÄÄDÄ BUSSISTA"

Lahden Seudun Inkeri-Seuran huhtikuun tapaamisessa pääsiäisviikolla **Inkeri Ojalalla** oli mukanaan kaunis kukkakortti toukokuulta 1993. Hän kyseli läsnäolijoilta, muistaako kukaan, mitä tapahtui keväällä 1993 Viron matkalla, jolloin tuo kortti oli saatu. Mieleen nousi muistoja ja muitakin arkiston aarteita.

Lahden Seudun Inkeri-kerholaiset
Kuvat Riitta Pekkola ja Pirkko Koso

*Lahden seudun Inkeri-Seuran pitkäaikainen sihteeri **Maria Lahti** on kirjannut tarkasti muistiin kaikki seuran tapahtumat, matkat ja viralliset kokousasiat. Hänen ylläpitämästään arkistosta löytyi vuoden 1993 äitienpäiväkortin lisäksi hänelle itselleen osoitettu kunniakirja, joka oli kirjattu Helsingissä kesäkuun 1. päivänä 1998. Allekirjoittajina olivat Inkeriläisten Sivistysssäätiön puolesta hallintoneuvoston puheenjohtaja Leino Hassinen ja hallituksen puheenjohtaja **Keijo Korkka**.*

Meitä Lahden seudun inkeriläisiä oli noin 25 hengen ryhmä Viroon suuntauneella kevätmatkalla vuonna 1993. Istuimme paluupäivänä bussissa matkalla Tallinnaan, kun kuljettaja yhtäkkiä ohjasi bussin tien sivuun. Hän oli jonkin aikaa seurannut takana ajaneesta autosta vilkuteltuja valoja. Viimein takana roikkunut auto ohitti bussin ja kiilasi eteen, muisteli Inkeri tapausta muille kuulijoille.
"Meidän matkustajien hämmästys oli suuri, kun henkilöautosta nousi kerhomme silloinen puheenjohtaja, nykyinen kunniapuheenjohtaja **Maria Rämö**", nauravat **Saimi**, **Maria, Irma** ja **Inkeri** yhdessä.

Vörusta lähdimme aikataulun mukaisesti ja lähdettäessä kukaan ei ollut huomannut kenenkään puuttuvan. Vihdoin 30 kilometrin takaa-ajon jälkeen Maria Rämö oli ystävällisen auttajansa kanssa saavuttanut muut retkeläiset.

Sattuuhan sitä kaikenlaista reissatessa. Mekin olemme kiertäneet 30 vuoden aikana Suomen rajojen ulkopuolella useita kertoja, mutta tämä ”matkamuisto” nousi mieleeni matkalla tapaamiemme Vörun inkeriläisten lähettämästä kiitoskortista, muisti Inkeri Ojala.

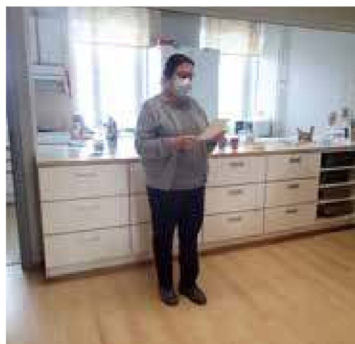
Tapaamisessa kuultiin myös Elsa Kirjasen esittämänä virpomisloruja pääsiäisen kunniaksi: *Virvon varvon vitsasilla, tuorehilla tervehillä, vanhat virvon viisahiksi, nuoret ylen notkehiksi, iloisiksi kaikki muut, kilteiksi pienet piimäsuut.*

Virvon varvon kämmenellä, vitsaa ei oo, mutta väliäkös hällä. Palkkaa mie en tästä pyyä. Saat ne munat itse syyä.

Virvon, varvon, vitsasella, kosketelen pajun oksasella, isännälle ikä pitkä, emännälle perä leveä, tyttärelle punaiset posket, pojalle hyvä hevonen. Siulle vitsa miulle mitä vaan.

”Virvon varvon vitsasella, kosen pajun oksasella, Jumala sinua siunatkoon”.

Terveiset Inkeriläisten Viestilehden lukijoille lähettävät Lahden Seudun Inkeri-kerholaiset

Saara Laakkonen *kertoi kerholaisille osallistumisestaan 23.3.2022 Helsingissä Suomen Kirjallisuuden Seuran tiloissa pidettyyn muistoseminaariin Elämän ja kuoleman tie, 80 vuotta suomalaisten pakkosiirrosta piiritetystä Leningradista Siperiaan. Saara kehotti katsomaan aiheesta YouTubeen laitetun videon osoitteesta: Yli Laatokan. Inkeri-kanava.*

Vierailevaksi tähdeksi oli Kouvolasta saapunut Elsa Kirjanen. Elsa viuhtoi pajunvitsalla Mirjamin, Sylvin, Väinön, Vienon ynnä muut paikalla olleet hauskoilla loruilla toivotellen terveyttä tulevaksi vuodeksi ja jokaiselle siunausta siivitellen.

Kuvassa vasemmalta Saimi Hutri, Maria Lahti, Irma Åstedt ja Inkeri Ojala katselevat Vörun inkeriläisiltä saatua äitienpäiväkorttia, joka oli löytynyt lahtelaisten arkistosta.

Virvon kortti

MARTTI HIRVONEN IN MEMORIAM

Hyvä ystävämme, kunniapuheenjohtajamme rovasti Martti Hirvonen siirtyi ajasta ikuisuuteen 7.2.2022.
Martti toimi yhdistyksemme puheenjohtajana kymmenen vuotta, vuodet 2010 – 2020, ja oli yhdistyksemme vahva tukipilari vuosikymmenten ajan. Martti oli inkeriläisten ja inkeriläisyyden hyvä ystävä, joka oli aina valmis kannustamaan, auttamaan ja elämään mukanamme niin iloissa kuin suruissa.
Viime vuodet olivat Martille raskaita hänen puolisonsa pitkällisen sairauden vuoksi. Puolison kuoltua Martti itse sairastui ja sairaus viimein uuvutti hänet. Martti on siirtynyt sinne, missä

vallitsee lepo ja rauha.
Ehdimme viime vuoden marraskuussa yhdessä Martin kanssa muistella hänen vaiheitaan inkeriläisten parissa ja muistelot julkaistiin Inkeriläisten viestissä 4/2021.
Me muistamme Marttia ja jäämme kaipaamaan hänen myönteistä ja valoisaa olemustaan sekä kannustavia ja lohduttavia sanojaan.

Turun seudun Inkeri-seura ry

ALBERT KIRJANEN IN MEMORIAM

Kalevin Rönnqvistin muistopuheesta lyhentänyt Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Albert Kirjanen tuli nuorena miehenä perheensä kanssa Lokki-aluksella Virosta Hankoon vuonna 1943, edelleen Karkkilaan, mistä isä sai töitä Högforsin tehtaalta. Isä Juho, pyrki Suomen armeijaan, mutta häntä ei kelpuutettu. Jouukuussa 1944 koko perhe pidätettiin ja kuljetettiin Hyvinkään asemalle 31.12.1944 ja sieltätä edelleen junalla nro 106 Neuvostoliittoon.
Luvassa ei ollut kotiinpaluu vaan vankileirit, ensin Pihkovan alueelle ja sitten eri vaiheiden jälkeen Kontupohjaan, josta Stalinin kuoleman jälkeen Tehvinään, Inkerinmaalle, jossa sijaitsi Albertin isoisän rakentama talo. Talo oli kuitenkin venäläisperheen asuttama ja Albertin 6-henkinen perhe joutui telttamajoitukseen. Erinäisten oikeudenkäyntien jälkeen talo saatiin onneksi takaisin.

Albert sai 18-vuotiaana oman passin ja oli ylpeä siitä, että hänellä oli enemmän merkintöjä kuin muilla pojilla: FIN ja 38. Kun kävi ilmi, että lisämerkinnät tarkoittivat kansallisvihollista, katkesivat monet haaveet. Albertin työskennellessä kuljetusliikkeestä, kävi selville, ettei hän koskaan pääsisi käymään Suomen puolella. Laaja Neuvostoliitto tuli hyvinkin tutuksi ja Albert teki 38 vuoden työuran ajellen kuorma-autolla Siperian ja Baltian maiden välillä.

Vuonna 1988 Albert oli mukana perustamassa Inkerin liittoa ja avustamassa paikallisia kirkkoja. Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen hän oli paikalla kun Säkylän veteraanit tulivat Hatsinaan tiedustellen mahdollisuutta tavata inkeriläisiä heimoveteraaneja. Asia oli Albertille vieras, mutta se herätti mielenkiintoa. Hän ryhtyi kulkemaan kylästä kylään kulkien ja kyselemään heimoveteraanien perään. Kun hän löysi näitä alkoi hänen sydämensä sykkiä vahvasti heidän puolestaan.
Ensin apuna olivat yksinomaan Säkylän veteraanit, mutta sitten apua tui myös Pietarin konsulaatista ja Skuoritsan suomalaisilta papeilta. Kun vuonna 1994 presidentti Mauno Koiviston aloitteesta laajeni mahdollisuus pysyvään kuntoutukseen Suomeen, Albert hankki tietoa Suomen armeijassa jatkosodassa palvelleista inkeriläisistä ja karjalaisista vapaaehtoisista heimosotureista sota-arkiston listojen pohjalta. Tästä aukeni lopullisesti hänen elämäntyönsä.

Albert sai tutkimustyönsä apuvälineeksi sai oululaiselta kirkkoherralta henkilöauton, jolla suorittaa etsintöjä. Vuonna 1999 tarvittiin jo tilavampi auto, jolloin avustajana toiminut lentopurseri Kalevi Rönnqvist järjesti Finnairin lennoilla keräyksen varojen hankkimiseksi. Keräyksen suojelijana toimi jalkaväenkenraali Adolf Erhrnrooth ja lentokoneissa näytettiin hänen vetoava kuvanauhansa. Keräys tuotti yli 300 000 markkaa, ja Albert sai alleet 9-hengen tila-auton Toyota Finlandin avustuksella. Auto palveli yli 400 000 kilometriä.

Minä sain olla vuodesta 1995 mukana Albertin etsintämatkoilla niin Inkerissä kuin Karjalassa. Ne olivat uskomattomia retkiä. Joskus mentiin jopa tiettömän polun päähän ja jatkettiin jalkaisin ja ilman gps:ää. Miltei aina kohde löytyi. Eri asia olikin sitten saada kohde vakuuttuneeksi keitä me olimme ja millä asialla.

Albert sai vakuuttuneeksi paremmasta huomisesta yli sata heimoveteraania - monet puolisoineen. Enemmänkin Albert toivoi pystyvänsä auttamaan.

Kun uusia autettavia ei enää löytynyt, Albert kohdensi avun jo tiedossa oleville. 1990-luvun lopulla tuli ilmoitus, että Tsalnassa asuvien heimoveteraanin lesken Hilkka Telkkisen ja sisarensa saksalaisten hyljätyssä parakissa, elinolot olivat epäinhimilliset, eikä veteraanijärjetön edustajan käynti paikalla johtanut mihinkään toimenpiteisiin. Albert vei minut paikan päälle ja varovaisesti astuimme sisään huoneistoon, jossa vesiämpärit keräsivät sadeveden katon kautta ja jossa Hilkan 10 neliön makuuhuoneen korkeusero oli nurkasta nurkkaan 37 senttiä. Itku ei ollut ollut kaukana.
Hilkka tapansa mukaan vain naureskeli, että hän ryömii sängystä keittiöön, jossa jo pystyy nousemaan ylös.
Uuden keräyksen ja tiedustelumatkojen kautta Hilkalle ja hänen siskolleen löydettiin uusi koti. Tämän jälkeen autettiin myös samankaltaisessa tilanteessa ollutta inkeriläispariskuntaa

Albertilla oli uskomaton määrän tietoa niin meidän kuin Neuvostoliiton historiasta. Taistelupaikoista hän osasi kertoa enemmän kuin monet oppaat. Teiden tuntemus rajan takana oli kerrassaan ihmeteltävää. "Tuon mutkan takaa pitää kääntyä vasemmalle, seuraavassa kylässä puhutaan suomea kahdessa talossa, tuosta talosta yksi lähti meidän rintamalle, muttei koskaan palannut, nyt pitää tankata, seuraavalle huoltoasemalle on yli 100 kilometriä ja voi olla ettei silta ole vielä valmis ja täytyy kiertää." Tätä se oli.

Albert lähti taivaalliselle matkalle marraskuussa 2019. Tuhkansa hän toivoi siroteltavan osin äitinsä ja osin isänsä haudoille. Albertin tunteneet menettivät ahkeran, rohkean, rehellisen ja oikeudenmukaisen, laajan ja hellän sydämen omaavan puurtajan.

POHDISKELEVA TEOS ISOÄIDIN ELÄMÄNKULUSTA

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

On ilahduttavaa kuinka viimeaikoina inkeriläisiä tarinoita on kirjoitettu ylös muistelmallisina romaaneina. Vastapainokustannuksesta ilmestyi huhtikuussa Minna-Kerttu Kekin teos "Lempi Lempisen matka Suomenlahden ympäri". Kirja on kertomus Kekin isoäidistä, joka eli vironinkeriläisenä sekä nykyisessä Virossa että Neuvosto-Virossa.
Kirja kertoo inkeriläisen suvun matkan Venäjän Inkerinmaan Valasniekasta Viroon Kloogan vankileirille, Virosta turvaan Suomeen, Suomesta karkotukseen Venäjälle, Venäjältä karkuun Viroon, Virosta jälleen työleirille Venäjän Nizni Novgorodiin ja sieltä lopullisesti takaisin Viroon.

Reitin kulkeneesta Lempi Lempisestä tuli Virossa Lembi Laur, jonka ystävätkään eivät tienneet, että Lembi on oikeasti Lempi, joka oli kätkenyt inkeriläisen taustansa. Lempisen tyttärentytär, 1990-luvulla Suomeen tulleiden vironinkeriläisten jälkeläinen Minna-Kerttu Kekki kuljettaa teoksessaan rinnakkain mumminsa muistelmia sekä omaa pohdintaansa inkeriläisten asemasta historiassa ja nykyhetkessä.

TAPAHTUMAKALENTERI

SUOMEN INKERI-LIITTO RY:N SYKSYN OHJELMAA:

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulla ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Lauantaina 27.8.2022
Virpi Talja Nerman esittelee äidistään Mariasta kirjoittamansa kirjan Jäniskylästä Jyväskylään. Maria Nerman oli inkeriläinen pakolainen ja orpo, joka jäi Suomeen, vaikka suurin osa inkeriläisistä palautui Neuvostoliittoon. Kirja perustuu Maria Nermanin muistoihin ja kokemuksiin sekä muutamien muiden sukulaisten muistitietoon ja kirjeisiin. Kirja on myynnissä esittelyn yhteydessä, hinta 20 €.

Lauantaina 24.9.2022
Helena Ritvanen kertoo äitinsä Anni Ritvasen elämänpolusta otsikolla "Äitini elämän taivalta vuosina 1920 – 2005 Inkerinmaan Siverskasta Siperian Makarakin ja Saksan kautta Rutalahteen Keski-Suomeen".

Lauantaina 22.10.2022
Sukututkijat Inkeri kodissa klo 9 – 15.00 opastavat sukututkimuksen saloihin.

Syyskokous (jäsenille) 29.10.2022

Lauantaina 19.11.2022
Päivi Taussi-Forsman kertoo romaanista "Katrin kahdet kengät". Teos perustuu kirjoittajan isoäidin tarinaan: Katri pakeni nuorena Inkerinmaalta Suomeen noin sata vuotta sitten ja asettui muutaman mutkan jälkeen Kotkaan. Osa perheestä jäi rajan taakse, eikä ikävä heihin hellittänyt koskaan.

Ilmoitamme ohjelmista myös nettisivuillamme www.inkeriliitto.fi sekä jäsenistölle sähköpostitse.
Ohjelmista voi tiedustella myös puhelimitse liiton toimistosta 045 261 2342.

Hyvinkään Inkeri-kerho
Tiedustelut:
Puheenjohtaja: Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura
Kerhoilloista ja kokouksista tiedusteluihin vastaa:
Inkeri Ojala 040 071 6727
inkeri.ojala@gmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura ry tilinumero:
FI62 1298 3000 0247 22

Turun seudun Inkeri-seura
Tapahtumat Varissuon kirkolla, tilaisuudet alkavat kello 14.
Su 25.9.2022 Syyskokous
La 5.11.2022 Pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä ja kahvitarjoilu Varissuon kirkossa (kunniakäynti klo 12 ja kahvitilaisuus klo 14)
Ma 26.12.2022 Joulujuhla Tapaninpäivänä

Muu toiminta:
Terveysneuvonta ja vastaanotot
Käsityö- ja askartelukerhot
Päivystys- ja kirjastotoiminta
Inkerin historiaan ja kulttuuriin liittyviä teemailtoja
Nuorten ja lasten toimintaa (kerhot, kulttuuri- ja luontoretket ym.)
Lauluryhmä Orvokki, uusia jäseniä toivotaan

Viikoittaiset ohjelmat löytyvät seinäilmoituksesta, facebookista ja puh. 045 668 7628.

Yhteystiedot:

puhelin	045 668 7628
sähköposti	tsis.turku@gmail.com
Facebook	Turun seudun Inkeri-seura ry
Käyntiosoite	Kousankuja 5 A, 20610 Turku Varissuo

Helsingin seudun Inkeri-seura
Anitta Iline
anitta@inkeriseura.com
tai p. 050-565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Muuta:
Viime lehdessä esiteltyä Tammen ikävä -kirjaa on toistaiseksi jäljellä, mutta harkitsemme uuden painoksen ottamista.
Kirjaa voi tilata osoitteesta:
Elise Ylätalo, ehkaan@gmail.com
tai tekstiviestillä 0400191103.

Kylvääminen.

Koivutar korea impi,
Maitten neito mainueni,
Anna meille oiva ohra,
Kaura kaunis kasvattele,
Varjele vilulta vilja.
Pane korret korttumahan,
Sekä varret varttumahan,
Tuhansin neniä nosta,
Saoin haaroja hajota,
Kunpa antanet apusi,
Kannan lahjat lehdollesi,
Uhrin puullesi parahan.

Runon lähde: Kansallisarkisto, Toksavan seurakunnan arkisto. Kastettujen luettelossa 1922-1923 Aukeamalle 27 kirjoitettu runo.

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

3 / 2022

Kansikuva: Auringonkukka on nykypäivänä paljon muutakin kuin vain kukka.

Numero 4/2022 ilmestyy viikolla 51. Aineisto toimitukseen 29.11. mennessä.
Numero 1/2023 ilmestyy viikolla 9. Aineisto toimitukseen 3.2. mennessä.

TÄSSÄ NUMEROSSA 3 / 2022

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja:
Juhani Valo
p. 0400365867 leewi03@jippii.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342 arkisin klo 9.00–15.00

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI
Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2022
40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Juhani Valo
Toimitussihteeri:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Antti Kokkinen
Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo
antti@tanttioy.com
+358 504860 044

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6, SE-43835 Landvetter
p. +46 (0) 706 792 367
vihtori.aitman@gmail.com
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
173888-9

PAINOPAIKKA
Picaset Oy, Helsinki

ISSN 1236-9586 (painettu)
ISSN 2670-319X (verkkojulkaisu)

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

Pääkirjoitus

Juhani Valo

Tässä pääkirjoituksessa haluan välittää surunvalitteluni eräälle inkerinsuomalaisuuden asiantuntijalle, historiantutkija Pekka Nevalaisen (7.10.1959 — 3.12.2021) omaisille ja ystäville, jonka kirjaa "Rautaa Inkerin rajoilla" olen joskus käyttänyt kirjoituksissani ja jonka viimeiseksi teokseksi jäi SKS-kirjojen julkaisema teos "Lunastamaton Viena - suomalaiset siirtomaaherroina 1918 — 1920."

Itse en milloinkaan tavannut Nevalaista, mutta ilman hänen teoksiaan tietoni nykyisestä rajantakaisesta Suomesta olisivat asiapohjaisesti huomattavasti suppeammat.
Vienalla, Aunuksella ja Inkerinmaalla on oma kunniapaikkansa Suomen historiassa, jokaista näistä yhdistää niiden joutuminen ankarien vainojen kohteeksi suomalaisuutensa johdosta.
Elämme jälleen vastaavia aikoja kuin sata vuotta sitten, kun idästä kajastavat hyökkääjän jäljiltä palavien alueiden murheelliset valot, kodit raunioiksi räjäytettyinä ja suuret kansanjoukot, uhrit, vaeltamassa pois kotimaansa suojasta, uutta kohden matkalla.

Eikö ihminen milloinkaan opi? Ei, ei opi, vaikka pohjoinen napa-alue on sulamassa, sen eläimet vaeltavat etsimään uutta kotia, kuten kahden mursun traagiset kohtalot osoittivat konkreettisesti meille tapahtuneet tosiasiat: Maailma ja sen elinympäristö ovat muuttunut traagisesti nopeammin, kuin olemme voineet kuvitellakaan.
Mistään elämästä piittaamatta jatkuu yhden hallinnon käynnistämä turhaakin turhempi hyökkäys - ja tuhoamissota toiseen valtioon sitä ja sen infrastruktuuria tuhoten, vain siksi, ettei hyökkääjää ja sen arvoja miellyttänyt nukkehallitsijaksi muuttunut ex-presidentti saanut pitää valtaansa suuren naapurimme vaikutuspiirin osana!

Soitto on suruista tehty, sanotaan, mutta silloinhan inkerinsuomalaiset, itäkarjalaiset sekä ukrainalaiset ja monet muut olisivat mestarillisia sävelsointujen luojia, runomaailman arvostettuja tulkitsijoita - ja niin onkin asian laita.

Pelkkä duurisointu, tyhjännauru ja historiattomuus eivät milloinkaan tuota jumalten taidetta, enintään keskitasoista tuherrusta vailla elämää, kokemusta ja kaikkia vivahdeskaaloja.
Niistä vivahteista on luotu taidetta, koskettavinta kaikesta, taidetta jolla on merkitystä.
Inkerinsuomalaisten kokemuksista syntyisivät upeimmat laulut, niin kuin ovat syntyneet vastaavat taideteokset, jotka maalauksina elävät joukossamme rikastuttaen elämäämme ja joiden luojia elää yhä joukoissamme!

Mielessäni ajattelen juuri tällä hetkellä, mitähän aarteita mahtaakaan löytyä Viron setukaisten luomina, mitä löytyy kolttasaamelaisten kokemuksista, niistäkin voisi olla hyvä ottaa selvää. Kaikille Euroopan vähemmistöille kun se soitto taitaa olla vallanpitäjistä johtuen, suruista tehty!

KOKOUSKUTSU

Suomen Inkeri-liitto ry:n sääntömääräinen syyskokous jäsenille pidetään lauantaina, lokakuun 29. päivänä 2022 klo 14.00 Karjalatalolla Inkeri kodissa Käpylänkuja 1, 00610 HELSINKI

Käsitellään säännöissä syyskokoukselle määrätyt asiat. Äänivaltuutettuja ovat v. 2022 jäsenmaksunsa maksaneiden jäsenjärjestöjen valtuuttamat henkilöt sekä ne hallituksen hyväksymät henkilöjäsenet, jotka ovat maksaneet v. 2022 jäsenmaksunsa.

Hallitus

INKERILÄISTEN KESÄJUHLAT HEINÄKUUSSA 2022

Riikka Mahlamäki-Kaistinen

PALUU KESÄJUHLIEN KESIIN: Kun jostain oikein mieluisasta asiasta pidättäytyy pitkään, tuntuu sen pariin palaaminen äärettömän makealta – näin silloinkin kun kyseessä ei ole syötävä herkku vaan vaikka rakkaiden ystävien tapaaminen, uusien ihmisten kohtaaminen ja kulttuurillisten nautintojen vastaanotto. Tällaista iloista tapahtumiin palaamista on nähty kaikkialla Suomessa kuluneena vuonna. Näin myös meidän inkeriläisten parissa kun kahden vuoden tauon jälkeen päästiin vihdoin järjestämään taas perinteisen Inkeriläisten Kesäjuhlat.

KOOSTE KESÄJUHLISTA 2022

Teksti: Anne Tuohimäki
Kuvat: Anne Tuohimäki ja Maiju Korte

Jännitys oli huipussaan lauantaiaamuna 23.7. juhlien järjestelytoimikunnan kokoontuessa Malmin kirkolle. Edellisten viikkojen ja päivien tukala helle, koronapandemian paheneminen ja maailman tilanne saivat arvuuttelemaan mahdollisen juhlakansan aktiivisuutta. Huolet häipyivät, kun puolisen tuntia ennen messun alkua oli kirkkoon saapunut jo noin 150 henkeä.

Kirkon sisääntuloaulaan oli ripustettu **Toivo Tupinin** maalaamia tauluja, joihin saattoi tutustua taiteilijan opastamana. Messun toimitti Malmin seurakunnan pastori **Esko M. Laine** avustajinaan **Marianne Hapsal,**

Tuija Laine ja **Paavo Ripatti**. Kanttorina toimi Toksovan seurakunnasta eläköitynyt kanttori **Aleksander Malkov.** Ehtoollispöytä keräsi runsaasti kävijöitä.

Messun jälkeen oli aikaa ruokailla, kahvitella, tavata tuttuja ja sukulaisia ja mahdollisesti tutustua uusiinkin ihmisiin. Emännillä oli keitot ja kahvit kahvileipineen valmiina ja ruokailu sujui joutuisasti. Ruokailun jälkeen useat juhlavieraat hakeutuivat pihalla olleille penkeille ja tuoleille rupattelemaan mukavan kesätuulen vilvoitellessa. Juhlavieraita oli messun jälkeen tullut lisää ja heitä oli varsinaisen juhlaohjelman alkaessa arviolta 200.

Juhlan aloitti Viipurin lauluveikkojen komeaääninen oktetti Jean Sibeliuksen *Soi kunniaksi luojan* ja **Taneli Kuusiston** *Suomalainen rukous* -lauluilla. Ennen liiton puheenjohtajan **Juhani Valon** tervehdyspuhetta saatiin kuulla Helsingin piispan **Teemu Laajasalon** juhlaan lähettämä tervehdys puheenjohtajan lukemana. Laajasalo korosti tervehdyksessään **Mooses Putron** säveltämän virren kautta sitä, kuinka inkeriläisillä on ollut vahva vaikutuksensa luterilaiselle perinteelle ennen ja nyt.

Omassa tervehdyspuheessaan Valo viittasi viimeaikojen moniin mullistuksiin, helteisiin, tulviin, koronaan ja sotaan todeten kuitenkin, että olemme selvinneet niistä yhdessä ja saamme tänään olla täällä yhdessä.
Helsingissä toimivan Armas yhtyeen jäsenet **Mimmi Laaksonen** ja **Samuli Karjalainen** esittivät *inkeriläistä paimenmusiikkia* huiluilla. Armas yhtyeen nimi tulee musiikkitieteen opiskelijan **Armas Otto Väisäsen** nimestä. Väisänen vieraili 1914 Länsi-Inkerissä ja tutustui siellä paimenmusiikkiin.

Kuten kuuluttaja-juontajana toiminut **Paavo Ripatti** sanoi: ”Me emme ole unohtaneet”, viitaten kukkatraditioon, joka aina juhlien alussa muistuttaa niistä uhrauksista, joita edesmenneet sukupolvet ovat joutuneet tekemään. Niinpä nytkin juhlan jälkeen vietiin alttarin viereisellä pöydällä juhlan aikana Inkerin väreissä olleet kukkakimput Hietaniemen sankariristille ja inkeriläisten heimoveteraanien muistokivelle Sibeliuspuistoon.

Anitta Iline ja **Minttu Hellstén** esittivät laulaen runon *Jos linnulta siivet saisin*. Runo on julkaistu Pietari -lehdessä vuonna 1874 ja sen on kirjoittanut **Laita**-niminen henkilö. Nyt esitetyn runon on Anitta itse säveltänyt.
Tänä vuonna on kulunut 100 vuotta siitä, kun Inkerin liitto perustettiin ja jonka valvontakomissio lakkautti 1944 neuvostovastaiseksi luokiteltuna järjestönä. Fil.tri, tutkija **Toivo Flink** valotti liiton historiaa mielenkiintoisessa puheessaan.
Armas yhtye viihdytti toisenkin kerran *paimenmusiikillaan*, Mimmin soittaessa huiluaan Samulin säestäessä kitaralla.
Juhlapuheessaan FM, arkistotutkija **Maiju Korte** (ent. Putkonen) selosti jonkin aikaa sitten päättyneen arkistoprojektin antia. Maiju toimi Inkeriläisten sivistyssäätiön, SKS:n ja Kansallisarkiston yhteisessä projektissa projektipäällikkönä. Projekti onnistui yli odotusten ja oli kulttuuriteko, joka ei enää olisi voinut yhtään odottaa. (Maiju Korteen puhe myöhemmin tässä artikkelissa)

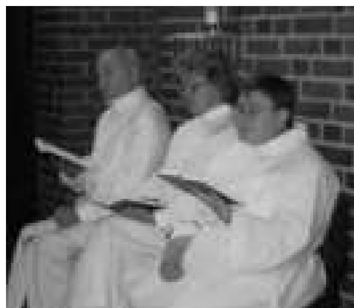

Mimmi Laaksosen ja Samuli Karjalaisen Armas-yhtye on saanut nimensä Armas Otto Väisäsen nimestä.

Minttu Hellstén ja Anitta Ilene (oik.) esittivät Ilenen säveltämän laulun 1800-luvulta.

Anittan toinen lauluesitys oli *inkeroinen kehtolaulu* ja Mintun kanssa yhdessä he esittivät vielä hauskan *Rekilaulun,* joka kertoo rakkautta kaipaavasta nuoresta neidosta.
Toivo Flink astui toisenkin kerran lavalle ja esitti kirjoittamiaan runoja. (Yksi tapahtumassa lausutuista runoista lehden takakannessa)
Inkeriläisten sivistyssäätiön tervehdyksen juhlaan toi säätiön hallituksen puheenjohtaja **Antti Kokkinen,** luovuttaen samalla säätiön ansiomerkin kunniakirjoineen **Maiju Kortteelle** ja **Jorma Korkkiselle.**

Ennen liiton puheenjohtaja Valon loppusanoja suoritettiin arvonta, johon osallistuivat kaikki ohjelmalehtisen ostaneet juhlavieraat. Pääpalkintona oli Toivo Tupinin maalaama taulu.
Viipurin lauluveikot kajauttivat vielä **Leevi Madetojan** *Kaunein maa* ja **Jean Sibeliuksen** *Sydämeni laulu* kappaleet.

Perinteiseen tapaan yhteislaulut *Nouse Inkeri* ja *Maamme* juhlistivat onnistuneen kesäjuhlan.

Messun avustajat Paavo Ripatti, Marianne Hapsal ja Tuija Laine.

Inkeriläisten Sivistyssäätiön ansiomerkin saivat kesäjuhlassa Maiju Korte ja Jorma Korkkinen.

INKERI JA INKERILÄISYYS -HANKKEEN KOKEMUKSIA

Maiju Korte
Kesäjuhlilla pidetystä puheesta osin lyhennetty versio

Kun keväällä 2018 käynnistelimme Inkeriläisten sivistyssäätiön aloitteesta syntynyttä yhteistyöhanketta Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistossa (SKS), en vielä tiennyt, millaiselle matkalle olin lähdössä. Seuralla on hyvin pitkät perinteet Inkerin ja inkerinsuomalaisten historian tallentamisesta, ulottuvathan ne 1840-luvun perinteenkerääjiin asti. Tätä taustaa vasten jännitin, tavoitammeko tässäkin ajassa kaikki ne ihmiset, jotka haluaisimme tavoittaa ja saavuttaisimmeko heidän luottamuksensa. *Inkeri ja inkeriläisyys – muistot talteen, arkistot haltuun* -hankkeen ajoituksen otollisuus ja inkerinsuomalaisilta saatu upea vastaanotto kuitenkin mahdollistivat hankkeen onnistumisen ja asiat järjestyivät yksi toisensa perään.

Kuin ihmeen kaupalla samaan aikaan oli aloitettu myös muita inkerinsuomalaisten historiaa luotaavia hankkeita, ja näistä kenties näkyvimpänä monet muistavat Kansallismuseon näyttelyn *Inkeriläiset – unohdetut suomalaiset* vuonna 2020. Toisaalta ajoitus ei ollut sittenkään ihme, vaan aika oli tehnyt tehtävänsä. Ensimmäisen maailmansodan loppumisesta ja Inkerinmaan asukkaisiin vaikuttavista yhteiskunnallisista myllerryksistä oli kulunut sata vuotta. Toisen maailmansodan aikana tehdyistä inkeriläisten siirroista Suomeen tulee ensi vuonna kuluneeksi 80 vuotta. Perestroikan aikakauden alkamisesta Neuvostoliitossa, inkerinsuomalaisten kansallisesta uudelleenheräämisestä ja paluumuuton käynnistymisestä Suomeen on sen sijaan mennyt jo 30 vuotta. Aika hankkeelle oli siis juuri oikea!

Hankkeen ohjausryhmään kuului edustajia Inkeriläisten sivistyssäätiöstä, Kansallisarkistosta ja edustamastani Suomalaisen Kirjallisuuden Seurasta. Oh-

jausryhmän puolesta rohkenen todeta, että olemme todella tyytyväisiä siihen, kuinka hyvin hanke lopultakin menestyi. Alun perin kaksivuotiseksi suunniteltu hankkeemme jatkuikin kolmannella vuodella. Onnistuimme saamaan ulkopuolista rahoitusta, osallistuvien organisaatioiden lisäksi sekä Jenny ja Antti Wihurin rahastosta että Suomalais-ruotsalaiselta kulttuurirahastolta. Hankkeessamme työskenteli minun lisäkseni kaksi korkeakouluharjoittelijaa, joista toisesta tuli hankkeeseen pidempiaikainen työntekijä.

Inkeri ja inkeriläisyys -hankkeen aikana pääsimme tekemään yhteistyötä Kansallismuseon kanssa, jonne ohjasimme sellaiset Inkeriin liittyvät museoesineet, jota arkistoissa ei voida säilyttää. Teimme yhteistyötä Helsingin ja Turun yliopistojen kanssa, joissa opetettiin inkeriläisten historiaa osana kenttätyökursseja, joilla opiskelijat tekivät muistitietohaastatteluita. Yhteistyötä teimme myös ensin Siirtolaisinstituutin, sittemmin Oulun yliopiston alla toimivan *Perheen erossaolon ylisukupolvinen muistaminen* -tutkimushankkeen kanssa. Mutta ennen kaikkea teimme yhteistyötä teidän inkerinsuomalaisten kanssa. Vierailin useiden Inkeri-kerhojen tilaisuuksissa ympäri Suomea ja sekä niissä että kaikissa niissä yksityiskodeissa, joihin olimme tervetulleita haastattelemaan ja arkistoaineistoa noutamaan, on vastaanotto ollut suunnattoman lämmin.

Teimme kaikkineen noin 120 muistitietohaastattelua Suomessa ja Ruotsissa, muutaman jopa Virossa ja Venäjällä. Haastattelijoina meillä oli hanketyöntekijöiden lisäksi Helsingin ja Turun yliopistojen opiskelijoita mutta myös muutamia vapaaehtoisia. Suuri kiitos kuuluu niin haastattelijoille, kuin kaikille elämäntarinansa kertoneille ja sukunsa historiaa jakaneille. Heidän ansiostaan haastatteluaineistoja jälkipolville tutkittaviksi on arkistoituna nyt satoja tunteja. Mieleenpainuvampia haastatteluita, joita hankkeen aikana tein oli – monen teistä tunteman – nyt jo edesmenneen **Albert Kirjasen** haastattelut, joita **Lea Pakkasen** kanssa kävimme tekemässä Korialla useammankin vuosina 2018 ja 2019. Hänen haastatteluistaan teki itselleni tärkeäksi se, että ne olivat yhdet ensimmäisistä inkerinsuomalaisten haastatteluista, joita pääsin tekemään. Lisäksi vaikutuksen teki ennen kaikkea se valtavan laaja tietämys, jota hänelle oli sekä omien kokemustensa kautta, että muita kuuntelemalla ja aiheesta lukemalla kertynyt. Kirjasen elämä oli jatkuvassa liikkeessä siitä lähtien, kun hän oli aivan pieni poika. Hänen perheensä joutui lähtemään sodan vuoksi kotoaan Viron kautta Suomeen, josta heidät palautettiin välirauhan jälkeen takaisin Neuvostoliittoon. Neuvostoliitossa perhe jatkoi niin ikään siirtymisiä paikasta toiseen – pakotettuna ja isän töiden perässä. Yksi Albert Kirjasta selvästi vaivannut asia oli se, että hänen lapsuuden koulutiensä jäi rikkinäiseksi, kun perhe joutui muuttamaan jatkuvasti. Näin oli laita myös valitettavan monilla muilla inkerinsuomalaislapsilla. Elämä kuitenkin hieman rauhoittui myöhemmin, Stalinin kuoleman jälkeen, kun perhe pääsi jälleen asettumaan takaisin kotitaloonsa Inkerissä. Albert Kirjasen seuraavat sanat kuvastavat varmasti monien jatkuvasti siirtymään joutuneiden inkeriläisten ajatuksia, kun viimein oli saatu asetuttua pidemmäksi aikaa aloilleen:

”Noh, kyllä se tuntui viimeksi, miten mä sanoisin – ihanaksi. Ko tuntui, että eikös nyt ole jo nää matkat jääneet. Ei kukaan osannut aavistaakaan, että vielä joskus jatkuu. Mutta se oli aika mukavaa aikaa. Pikkusen, hiljakseen se yleensä tilanne siellä, no en tiedä korjautuiko se, mutta ihminenhän on tämmöinen, että kaikkeen hän tottuu.”

Haastatteluiden lisäksi Albert Kirjanen luovutti arkistoitavaksi henkilöarkistonsa, osana niitä noin 250 arkistoluovutusta, joita kaikkineen hankkeen aikana

Kesäjuhlilla kuunneltiin Maiju Koteen kertomusta Inkeri ja inkeriläisyys -hankkeen vaieista. Korte kiitti puheessaan lämpimästi Inkeriläisten sivistyssäätiötä tuesta ja luottamuksesta.

saimme. Nämä aineistot sisältävät eriä niin pienistä muutamien kirjeiden ja valokuvien luovutuksesta aina kokonaisiin henkilöarkistoihin, kuten vaikkapa kirjailija **Ella Ojalan** tai Inkerissä pappina toimineen **Jalmari Laurikkalan** henkilöarkistot. Luovutusten laajuus ei kuitenkaan sinänsä ole arkistolle merkittävässä roolissa. Nyt SKS:n arkistoon saadut aineistot ovat yhdessä merkittävä kokonaisuus, jonka niin suuret, kuin pienetkin palaset täydentävät toinen toistaan. Luottamus, jota meille on hankkeen myötä osoitettu, on ollut ainutlaatuisen tärkeää aineiston kartuttamisen onnistumisessa. Suuri osa aineistoista onkin tutkittavissa vapaasti SKS:n arkistossa, mikäli niihin ei luovutustilanteessa ole tehty erityisiä käyttöehtoja luovuttajan pyynnöstä. SKS:n päätalo on kuitenkin parhaillaan remontissa, mutta jo loppuvuodesta voi aineistojamme jälleen tutkia ja niistä voi tiedustella arkistomme asiakaspalvelusta.

"Suuri osa aineistoista on tutkittavissa vapaasti SKS:n arkistossa."

Hankkeen yhtenä tavoitteena oli julkaista *Inkeri ja inkeriläisyys* -verkko-opetusaineisto ja viime vuoden maaliskuussa näin tapahtuikin. Kaikille avoin julkaisu sisältää 12 lukua Inkerin ja inkeriläisten historiasta, keskittyen pääsääntöisesti äyrämöisten ja savakkojen 1600-luvun muuttoliikkeen alkamisesta aina paluumuuttoon asti. Kahdentoista pienoiselämäkerran ja erilaisen henkilöhistorian kautta opetusaineistossa kerrotaan inkeriläisten tarinoita toisesta näkökulmasta. Miten eri valtioiden hallintojen päätökset tai poliittiset suuntaukset ovat vaikuttaneet yksilöiden, perheiden tai sukujen kohtaloihin. Verkko-opetusaineistossa on lisäksi inkeriläistä kulttuuria, suomen kieltä, Inkerin kirkkoa ja uskontoa sekä kansanperinnettä käsitteleviä lukuja. Näitä inkeriläisten historiaan tavalla tai toisella luotaavia osuuksia haluttiin rikastuttaa myös sillä, että nuoremman sukupolven inkerinsuomalaisten ääntä saataisiin kuuluviin. Tästä syystä teimmekin haastatteluvideota, joissa nuoren polven inkerinsuomalaiset sanoittavat oman identiteetinsä itse – sen millaista on olla inkerinsuomalainen tässä ajassa. Kaikille heille juuret olivat hyvin merkittäviä, mutta inkeriläisyys näyttäytyi monella eri tapaa. Kaiken tämän lisäksi aineisto sisältää eri oppiaineisiin suunnattuja koulutehtäviä, joita opettajat voivat hyödyntää eri aineiden opetuksessa esimerkiksi äidinkielen tai historian tunneilla. Aiheesta kiinnostuneille lukijoille on myös koostettu listoja arkisto-, kirjasto- ja museoaineistoista ja tietoja, kuinka päästä eri lähteiden äärelle.

Maiju Korte kansallispuku.

Vaikka *Inkeri ja inkeriläisyys* -hanke päättyikin puolitoista vuotta sitten, ei aineistojen kartuttaminen arkistoihin pääty koskaan. Suomalaisen Kirjallisuuden Seurassa käynnistyikin viime vuoden alussa Stalinin vainojen muistot -yhteistyöhanke, jonka aikana arkistoon on saatu samalla lisää myös inkeriläisten historiasta todistavaa aineistoa. Hanke syntyi jatkona SKS:n arkiston vuonna 2020 järjestämälle *Stalinin vainojen muistot* -keruulle. Tämä kaksivuotinen hanke tallentaa Stalinin vainojen uhrien historiaa sekä heidän jälkeläistensä kokemuksia sukua koskettaneista vainoista. Aihe on poliittisen arkaluontoisuutensa vuoksi ollut pitkälti vaiettu osa Suomen historiaa – samoin kuin inkerinsuomalaistenkin kohtalo. Vaikka tuhansien vainoissa kuolleiden tai kadonneiden suomalaisten kohtalo on jäänyt epäselväksi, on uhrien vaiheita monissa perheissä ja suvuissa pyritty selvittelemään. Hankkeessa kerätään tietoa siitä, mitä vainojen uhrien vaiheista tiedetään, kuinka heidän vaiheitaan on pyritty selvittämään ja miten vainoista kerrottu muistitieto on kulkeutunut sukupolvelta toiselle.

Projektia koordinoi SKS:sta **Meeri Siukonen**, joka työskenteli myös Inkeri ja inkeriläisyys -hankkeessa muutaman vuoden ajan. Hänen kanssaan olemme keskustelleet hankkeidemme yhteneväisyyksistä ja eroista.

Inkerinsuomalaisissa perheissä on usein säilynyt rikasta muistitietoa, mikä on todella arvokasta eikä lainkaan itsestäänselvyys. Stalinin vainojen aikaan ja monien suomalaisten sukujen vaiheisiin liittyy epäselvyyksiä, koska muistojen säilymisen tiellä saattaa olla paljon epätietoisuutta tai esimerkiksi yksinkertaisesti kielimuuri.

Vaikka hankkeemme päättyikin jo virallisesti viime vuoden lopussa, pääsemme turvallisemmin mielin järjestämään myös hankkeen päätösseminaaria muutaman koronaa koetelleen vuoden jälkeen. Tulemme järjestämään Inkeri ja inkeriläisyys -hankkeen päätösseminaarin yhdessä Stalinin vainojen muistot -hankkeen kanssa. Ilmoitamme seminaarista tarkempia tietoja syksyn aikana. Toivotan teidät kaikki jo ennakolta tervetulleiksi päätösseminaariin Vainojen uhrien muistopäivänä perjantaina 27. tammikuuta 2023.

Haluan vielä kiittää Inkeriläisten sivistyssäätiötä kaikkesta luottamuksesta ja tuesta, jota olemme saaneet Inkeri ja inkeriläisyys -hankkeen aikana.

Lämmin kiitos.

INKERIN LIITTO 100 VUOTTA

FT, Dos. tutkija Toivo Flinkin puhe kesäjuhlilla

Inkerin Liiton perustaminen Suomeen liittyi Eurooppaa mullistaviin tapahtumiin 1900-luvun alussa. Sota oli silloinkin pysyvä olotila. Ja kun ei käyty sotaa, siihen valmistauduttiin kasvattamalla asevoimia – siihen löytyi rahaa, vaan ei kansan koulutukseen ja sivistykseen. Yksi tällaisista maista oli Venäjän imperiumi. Suomi ja Inkerin suomalaiset kuuluivat tähän kielten, uskontojen ja perinteiden voimalla pakotettuun yhteisöön. Heinäkuun lopussa 1914 alkanutta ensimmäistä maailmansotaa seurasi Venäjällä helmikuun vallankumous 1917. Yhteiskunnallinen elämä politisoitui, ilmapiiri kiristyi syksyn edetessä. Bolsevikkien asema vahvistui ja he kaappasivat vallan marraskuussa.

Inkerinmaalla asui siihen aikaan runsaat 140 000 inkerinsuomalaista. Suomen kansalaisia eri seurakunnissa oli noin 10 000. Lokakuun lopussa 1917 pidetty yleisinkeriläinen edustajakokous keräsi noin 150 henkeä. Kokouksen päätökset osoittivat, että ydinjoukko oli valmis taistelemaan loppuun asti. Tuloksiakin oli nähtävissä.
Saman vuoden viimeisellä viikolla Inkeri-lehden julkaiseman laajan tilannekatsauksen yhteenveto vaikutti masentavalta. ”Jos perustavaa kokousta ei saada, tai jos se ei kykene ottamaan valtaa ja pitämään sitä, silloin on kansanvalta mennyttä. Tasavaltamme ei silloin ole kansanvaltainen, vaan se on luokkavaltainen. Mitä ihanuuksia meille on lahjoittanut voimassa oleva luokkavalta, sen olemme jo aivan selvästi tulleet näkemään ja kokemaan”, **Paavo Räikkösen** toimittama viimeiseksi jäänyt Inkeri-lehti ennusti. Vuoden 1918 maaliskuussa pidetty inkerinsuomalaisten kolmas edustajakokous tähtäsi kansalliseen järjestäytymiseen ja suomalaisen kunnallisliiton perustamiseen.

Inkerin kansalaistoiminnan tulokset jäivät terrorin ja kansalaissodan jalkoihin. Kapinoita puhkesi kesällä ja syksyllä 1918, ja pakolaisliike Suomeen alkoi. Suomessa laskettiin vuoden 1919 lopussa olleen yli kahdeksan tuhatta Inkerin suomalaista. He järjestivät ensimmäisen neuvottelukokouksensa Viipurissa 24. marraskuuta 1918. Kokouksen pöytäkirjasta päätellen se ei saanut valtuuksia esiintyä Inkerin kansan nimissä. Kokous päätti kuitenkin yksimielisesti, että kolmihenkinen valtuusto sai luvan esitellä huolensa Suomen hallitukselle. Asiana oli Inkerin liittäminen Suomeen. Mielipiteiden jakautuessa kokous päätti, että:
”1) oli pyydettävä Suomen Hallituksen toimenpidettä siihen,

että koko Inkeri saataisiin yhdistettyä Suomeen, tai ellei se kävisi päinsä, että Pohjois-Inkeri yhdistettäisiin Suomeen, jolloin Etelä-Inkerin suomalaiselle väestölle olisi saatava sivistyksellinen autonomia;

2) ellei mikään osa Inkeristä voisi tulla Suomeen yhdistetyksi, oli pyydettävä sivistyksellistä autonomiaa koko Inkerille."

Perustettu lähetystö tapasi Suomen valtionjohtajan **C.G.E. Mannerheimin**, pääministeri **Lauri Ingmanin** ja ulkoministeri **Carl Enckellin**. Ulkopoliittisten tehtävien hoitamisen lisäksi kokouksessa valittiin toinenkin toimikunta. Sen tuli huolehtia Inkeristä Suomeen pakenevien sijoittamisesta ja toimeentulosta sekä muista inkeriläisten yhteisistä asioista.

Tässä yhteydessä herää kaksi kysymystä: miksi Mannerheim, Ingman ja Enckell suostuivat keskustelemaan lähetystön kanssa ja miksi Suomen hallitus otti vastaan Inkerin pakolaisia ja turvasi heidän toimeentulonsa? Kun muistetaan juuri itsenäistyneen Suomen silloinen poliittinen ja taloudellinen tilanne, yksinkertaisia ja tyhjentäviä vastauksia näihin kysymyksiin ei voida antaa. Suomalaisten päätöksiin vaikutti Inkerin suomalaisten merkitys Suomelle. Tätä tietoutta löytyi silloisessa Suomessa eniten maan tunnetuimpien tutkijoiden piiristä. Itsenäistymisen aikoihin moni heistä oli noussut vaikutusvaltaiseen asemaan juuri itsenäistyneessä Suomessa, esim. tohtori, ministeri ja kokoomuspuolueen johtohahmo **Emil Nestor Setälä**.

Jo Inkerinmaalla järjestötoimintaan tottuneet henkilöt, pääasiallisesti opettajat, ryhtyivät jälleen kerran ottamaan vastuuta heimolaisistaan. Kipein ja tärkein ongelma oli pakolaisten toimeentulon turvaaminen. Suomen hallituksen toivomuksesta inkeriläisten tuli muodostaa "hallitus", elin, joka toimisi välittäjänä sen hoitaessa Suomen viranomaisten ja pakolaisten välisiä asioita. Sellainen muodostettiin Helsingissä tammikuun viimeisenä päivänä 1919 pidetyssä kokouksessa Inkerin Väliaikaisen Hoitokunnan (IVH) nimellä.

Millainen Suomi oli alkusyksystä 1919? Lyhyt ja verinen sisällissota käytiin vuoden 1918 tammikuun lopusta toukokuun puoliväliin. Venäjälle paenneet punaiset perustivat Suomalaisen kommunistisen puolueen Moskovassa ja havittelivat paluuta kotimaahansa muuttamaan sen yhteiskuntajärjestystä.

Sisällissodan jälkeen Suomen hallitusmuodoksi tuli tasavalta ja ensimmäiseksi presidentiksi valittiin **K.J. Ståhlberg**. Sotatoimia kesti vuoden 1920 alkuun asti. Itsenäistynyt Viro ja Neuvosto-Venäjä sopivat silloin rauhasta. Kohta myös Suomi ja Venäjä ryhtyivät rauhanneuvotteluihin, jotka jatkuivat vuoden 1920 lokakuuhun asti. Inkerin pakolaisten edustajat pyrkivät vaikuttamaan Tarton rauhanneuvottelujen päätöksiin puol-

Toivo Flink.

taen suomalaisen Inkerinmaan itsemääräämisoikeuksia.

Inkerin Väliaikaisen Hoitokunnan toimista päätellen vastoinkäymiset vain lisäsivät sen johdon sitkeyttä. Hoitokunta onnistui tuomaan Inkerin kysymyksen käsiteltäväksi Suomen eduskuntaan. Siihen oli asetettu rauhanneuvotteluja hoitava valiokunta, joka tarkasteli ja suunnitteli alajaostossaan heimokansojen tulevaa asemaa.

Rauhansopimuksen tekstissä Neuvosto-Venäjän valtuuskunta ilmoitti hallituksensa nimissä, että Pietarin kuvernementin suomalainen väestö nauttii täydessä määrässä kaikkia niitä oikeuksia ja etuja, jotka Venäjän lait myöntävät vähemmistökansallisuuksille. Varsinainen esitys inkerinsuomalaisten oman järjestön perustamisesta tehtiin inkeriläisten pakolaisten edustajakokouksessa Raudussa 19. helmikuuta 1922, kun selvisi, että Neuvosto-Venäjän hallituksen armahduksen myötä Suomeen jäi noin 5 000 henkeä kahdeksasta tuhannesta.

Hoitokunnan tilalle kaivattiin pysyvää järjestöä. Oli saatava läheiset ja kiinteät yhteydet Suomen julkiseen valtaan, jota ilman pakolaisasioita ei voitu hoitaa. Yksi keskeisistä asioista oli inkeriläisten hyväksyttävyys suomalaisiksi ja heidän rinnastamisensa oikeuksissaan Suomen kansalaisiin. Kuvaavana esimerkkinä on Inkerin Väliaikaisen Hoitokunnan lähestyminen Valtioneuvostoa kirjeellä. Siinä puhutaan Inkerin kansalaisista, mikä voi tänään synnyttää hilpeyttä. Siihen ei ollut aihetta 1920-luvulla. Kirjeessä Valtioneuvostolle anottiin inkeriläisille asetettujen pakotteiden poistamista.

" Yksi keskeisistä asioista oli inkeriläisten hyväksyttävyys suomalaisiksi. "

Inkerin Liiton (IL) perustamista valmisteleva neuvottelukokous pidettiin Helsingissä 8. kesäkuuta 1922. Asetettu väliaikainen toimikunta velvoitettiin laatimaan Liitolle sääntöehdotus syyskuussa kutsuttavaan perustavaan kokoukseen. Ohjesääntö ehdittiin siihen mennessä jo tarkistuttaa sosiaalihallituksessa.

Vuosi 1922 muodostui järjestötoiminnan kannalta monessa mielessä ratkaisevaksi, koska Inkerin Väliaikainen Hoitokunta ei enää täyttänyt tehtäväänsä. Inkerin Liiton perustava kokous pidettiin Helsingissä silloisen Heikinkadun, nykyisen Mannerheimintien varrella sijaitsevassa, Osakuntatalossa 25. syyskuuta 1922. Mukana oli kuusi miestä: kolme syntyperäistä suomalaista: professori **Kaarle Krohn,** tohtori **Rafael Engelberg** ja everstiluutnantti **Erik Heinrichs** sekä kolme inkerinsuomalaista: Suomalaisen Teatterin näyttelijä **Iisakki Lattu**, kapteeni **Juho Tirranen** ja opettaja, lehtimies ja yhteiskunnallinen vaikuttaja **Kaapre Tynni.** Kaksi viimeksi mainittua olivat pakolaisia. Kokouksen avaajaksi ja puheenjohtajaksi pyydettiin professori **Kaarle Krohn**. Kerron heistä laajemmin kymmenen vuotta sitten julkaistussa kirjassani *Pois nöyrän panta.* Se ilmestyi Inkerin Liiton täyttäessä 90 vuotta. Nyt ollaan satavuotiskynnyksellä.

Inkerin Liiton yleinen kokous pidettiin Vanhalla ylioppilastalolla 4. joulukuuta 1922. Kapteeni Tirranen piti puheenvuorossaan tärkeänä, että Liiton toiminta ulotettaisiin Inkeriin niin pian kuin mahdollista. Puhuja painotti Liiton lehden nostamista tiedottamistehtävän lisäksi arvokkaaksi tieteellisen Inkeri-kirjallisuuden julkaisijaksi ja levittäjäksi. Pöytäkirjan mukaan Tirranen korosti Inkerin Sivistysrahaston ja Inkerin arkiston perustamisen tärkeyttä tulevalle Inkerin jälleenrakentamistyölle.

Inkerin Liiton toiminta pääsi vauhtiin jo seuraavan vuoden alussa, ja se laajeni sekä monipuolistui vuosien varrella. Jo alkuvuodesta liittoon hyväksyttiin 77 uutta jäsentä. Tämä joukko oli kirjava: oli Inkerin pakolaisia ja merkittävässä yhteiskunnallisessa asemassa olleita suomalaisia sekä radikaalia opiskelevaa nuorisoa, joka perusti Akateemisen Karjala-Seuran helmikuussa 1922. Elettiin heimoaatteen nousun aikaa, jossa myös Suur-Suomen aatteet saivat vahvan jalansijan. AKS:n perustajajäseniin kuulunut **Yrjö Vuorjoki** kirjoitti kesken jääneessä seuran historiikissa, että ”loppujen lopuksi merkitsi tämä komealta kalskahtava ja monelle loukkauskiveksi tullut nimitys Suur-Suomi meille yksinkertaisesti maan itsenäisyyden vahvistamista ja turvaamista.

Kesäjuhlat kansaa.

Kokonaiskatsomuksen yhteen liittäjänä oli suomalainen kansallistunto.”

Inkerin Liiton hallituksen ja erityisesti johtokunnan pöytäkirjoista kahden vuosikymmen ajalta kuvastuu monimutkaisia elämänvaiheita, joihin järjestön johto ja heidän lähimmät tukijansa ajautuivat. Liiton toimia sisä- ja ulkopoliittisessa kentässä tarkasteltaessa ei voi välttyä ajatukselta, että sille kuului, tai paremminkin se itse otti kannettavakseen taakan, jonka painavuutta Liiton aktiivit eivät osanneet etukäteen arvioida. Ja tuskin he sitä olivat ajatelleetkaan. He toimivat periaatteella ellen minä, niin kuka, ellei tänään, niin milloin. Heidän johtotähtenään oli heimokansan oikeuksia puoltava aate. Sille he antoivat vähäisen vapaa-aikansa. Setälän, Heilimon ja Engelbergin veroisilla toimijoilla oli kädet täynnä tekemistä ilman Inkerin Liittoakin. Silti he katsoivat henkiseksi velvollisuudekseen toimia Liitossa, eikä vain kuulua siihen.

Ajatus Inkerin arkistosta, museosta ja sivistysrahastostakin oli vireillä Inkerinmaalla jo keisarivallan aikana. Arkisto perustettiin kuitenkin vasta Suomeen Liiton syntysanojen lausumisen jälkeen. Arkistoasia ei niissä oloissa ollut tärkeydessään ensimmäinen, mutta Inkerin Liiton perustajat pitivät sen muodostamista tärkeänä. Jo Liiton johtokunnan ensimmäisissä kokouksissa lehtori **Juho Koivistoinen** muistutti toistamiseen, että **Kaapre Tynnin** ja **Mikko Tirrasen** hallussa olleet asiakirjat oli saatava Liiton arkistoon. Kyseessä oli Inkerin Väliaikaisen Hoitokunnan ja Pohjois-Inkerin Hoitokunnan toimintaan liittyneet asiakirjat. Ne muodostavat perustan Kansallisarkistossa säilytettävälle Inkeri-arkistolle.

Inkerin arkiston perustajajärjestöt, Inkeriläisten Toimikunta ja Inkerin Ystävät, hyväksyivät arkiston säännöt vuonna 1925. Käytössä olevasta tiedosta välittyy kuva Inkerin pakolaisissa ja sen tukijoissa virinneestä arkistointi-innostuksesta. Inkerin suomalaisuuteen kuuluvan tiedon kokoaminen tarjosi asiaan vihkiytyneille aivan erilaisen tuntuman itsensä ja heimolaistensa avustamiseen. Arkiston kokoaminen tarjosi tekemistä kaikille koulutuksesta ja iästä riippumatta. Kaikki aineisto, myös ajankohtainen, pidettiin tulevaisuuden kannalta yhtä arvokkaana.

Inkeriläisten jatkosodan aikaisten väestönsiirtojen taival oli pitkä ja kivinen. Hankkeen onnistumiseen vaikutti myös Inkerin Liiton aloitteesta heinäkuussa 1941 perustettu Inkerin Asiain Hoitokunta, IAH. Se ei ollut yhtä kuin Inkerin Liitto. Hoitokuntaan kuului vain kymmenkunta inkeriläissyntyistä henkilöä, jotka olivat olleet mukana heimoliikkeessä jo 1920-luvulta asti. He olivat toki Liiton jäseniä, mutta keskittyivät hoitamaan yksinomaan Inkeriin liittyneitä ja Inkerinmaalla tapahtuneita asioita.
Jatkosodan alussa Inkerin Liitto oli jo tunnettu ja tunnustettu heimojärjestö. Toimintansa 20 vuoden aikana sen jäseniksi oli liittynyt yli tuhat suomalaista vaikuttajaa. Juuri tästä syystä Liiton ja Hoitokunnan johto pääsivät pitämään koko jatkosodan ajan yhteyttä Suomen poliittiseen ja sotilasjohtoon.

Inkerin henkinen kuuluvuus Suomeen korostui jatkosodan aikana ympäri Suomea vietetyissä Inkeri-tapahtumissa. Runoilija ja professori Veikko Antero Koskenniemen puhuessa Inkeri-illassa 11. helmikuuta 1943 hän muistutti, että ”… suomalaisen muinaisrunon piirissä on pienen Inkerin osuus

niin suuri, että se käsittää runsaan neljänneksen kaikista talteen kirjatuista runoaarteista ja nimenomaan lyyrisen runouden alalla on tämä Inkerin edustus vieläkin huomattavampi. Syyllä on kansanrunouden tutkija voinut väittää, että inkeriläiset kokoelmat ovat olleet niin rikkaat, että jos sellainen runoaarre tavattaisiin muulla eurooppalaisella kielellä, se olisi tutkijain yleisen huomion ja ihailun esineenä. …Ne suomalaiset, jotka Stolbovan rauhan jälkeen siirtyivät Suomesta Inkeriin, ja joiden jälkeläiset muodostavat sen pääväestön, ovat nähtävästi kuuluneet siihen suomalaiseen parhaimmistoon, joka historiamme aikana on usein saanut maailmalle osoittaa, että kansojen arvoa ja merkitystä ei suinkaan mitata lukumäärän perusteella."

" kansojen arvoa ja merkitystä ei suinkaan mitata lukumäärän perusteella."

Vuotta myöhemmin Helsingin yliopiston juhlasalissa vietetyssä Inkeri-juhlassa 23. tammikuuta 1944 inkeriläisten väestönsiirtojen johtaja professori **Pentti Kaitera** arvioi inkeriläisten panosta Suomen taloudelliseen ja sotilaalliseen selviytymiseen myös henkisellä mittarilla. Hän nosti esiin suomalaisten yhteenkuuluvuuden tunteen. Kaiteran heimoaate ja kristillinen vakaumus loivat pohjan hänen henkilökohtaiselle pyrkimykselleen pelastaa Inkerin suomalainen kansanosa lopulliselta tuholta. Hän ei ollut aatteensa kanssa yksin. Tämän vuoksi hänen ajatuksensa sopivat tähänkin päivään, kun mietimme inkerinsuomalaisten alkanutta paluumuuttoa Suomeen 1990-luvulla ja sen päättymistä vuonna 2016.
"Inkeriläisten siirtyminen Suomeen on tapaus, jota voimme nimittää merkilliseksi siitäkin huolimatta, että tuskin mikään asia voi nykyisin saattaa meitä hämmästymään. Voimme nähdä siinä traagillisia piirteitä – sillä voiko kotomaan jättäminen olla milloinkaan muuta kuin traagillista. Voimme havaita siinä myös lohdullisia piirteitä. Olemme nähneet, miten kiinteästi inkeriläiset, kaikesta huolimatta, ovat tunteneet kuuluvansa suomalaiseen kokonaisuuteen. Olemme siis, sodan keskellä kokeneet, että kaikki ei ole pelkkää itsekkyyttä, että myös ihmisyys elää, että vain viha ei vallitse maailmaa, vaan että historiaa luo myös rakkaus."

Jo ennen välirauhansopimuksen solmimista Suomen valtiojohto piti tärkeänä tiedottaa inkeriläiselle siirtoväelle Inkerin Liiton kautta, että rauhan tultua halukkaat saivat jäädä maahan. Olisiko valtiovalta toiminut näin, jos kyse olisi ollut lähinnä työvoimasta, joka kaiken lisäksi kuului voittajamaan kansalaisiin.
Kaiteran oikeana kätenä väestönsiirroissa toiminut tohtori Vilho Helanen piti puolen tunnin radiopuheen aiheesta Inkeriläisten juurtuminen Suomeen alkuillasta 18. elokuuta 1944 hyvään kuunteluaikaan klo 18.15. Helanen ei kaunistellut inkeriläisten siirtymiseen liittyneitä vaikeuksia.
Helasen mielestä kymmenien tuhansien inkeriläisten todellinen juurtuminen Suomeen ei ollut vain inkeriläisten itsensä käsissä, vaan suomalaisten velvollisuuksia siinä suhteessa hän piti sittenkin suurempina. Ratkaisevana Helanen piti sitä, "voivatko inkeriläiset täällä tuntea todella saapuneensa omiensa luo. Ja sillä kohdalla alkavat meidän – jokaisen heidän kanssaan kosketuksiin joutuvan suomalaisen – velvollisuutemme."

Inkeriläisten palautukset Neuvostoliitoon alkoivat 5. joulukuuta 1944 ja kestivät kuusi viikkoa. Väestönsiirroissa palasi runsaat 55 000 henkeä. Maahan jäi noin kahdeksan tuhatta.
Suomeen jääneen inkerinsuomalaisen siirtoväen elämä jatkui neuvostokansalaisina pakollisten palautusten pelon pitkässä ja synkässä varjossa. Tämä latisti ja lannisti valtaosan Suomeen jääneiden inkerinsuomalaisten elämän pääasiallisesti hiljaiseloon ja omissa oloissa puurtamiseen vuosikymmeniksi eteenpäin.
Välirauhansopimuksen mukaisesti valtioneuvosto määräsi vuosina 1944 ja 1946 välisenä aikana lakkautettavaksi yli kolme tuhatta neuvostovastaiseksi luokiteltua järjestöä. Inkerin Liitto kuului joukkoon. Se tapahtui 19. lokakuuta 1944.

Inkerin Liiton lakkauttaminen jätti tyhjiön inkerinsuomalaisten järjestötoimintaan. Inkeriläisten Yhdistys lopetti toimintansa jo talvisodan jälkeen menetettyään valtaosan Karjalan kannaksella toimineista kerhoistaan. Yhdistyksen johto esitti silloin Inkerin Liitolle toivomuksen, että se ottaisi hoitaakseen tämän tehtävät. Inkeriläisten Yhdistyksen sulauttamista Inkerin Liittoon

ei kuitenkaan ehditty sinetöidä. Näin Yhdistys pelastui lakkauttamiselta, koska se ei ollut toimivien järjestöjen joukossa. Sen toiminnan jatkaminen mahdollistui vuonna 1959. Samalla alkoi ilmestyä sen äänenkannattaja Inkeriläisten Viesti. Lehden ensimmäisessä numerossa ilmoitettiin johtokunnan nimissä, että Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous pidetään maaliskuun 8. päivänä 1959 kello 14 Helsingissä Viipurilaisen Osakunnan huoneistossa osoitteessa Mannerheimintie 5. Tästä alkoi uusi vaihe Suomeen kotiutuneiden inkerinsuomalaisten ja heidän hengenheimolaistensa järjestötoiminnassa.

Inkeriläisten yhdistys ry:n nimi muutettiin 1994 Suomen Inkeri-liitto ry:ksi. Silloisista paikallisosastoista tuli niiden rekisteröitymisen myötä erillisiä yhdistyksiä, jotka jäsenjärjestöinä muodostivat liiton. Vuonna 1922 perustetun Inkerin Liiton tapaan sen jatkajakin otti tehtäväkseen toimia Suomessa asuvien inkerinsuomalaisten, heidän jälkeläistensä ja Inkerin suomalaisuudesta kiinnostuneiden yhdyssiteenä ja etujärjestönä. Liitolla on myös henkilöjäseniä paikkakunnilla, joilta puuttuu oma jäsenjärjestö.
Molemmat järjestöt ovat toimineet tiiviissä yhteistyössä Inkeriläisten Sivistyssäätiön kanssa. Karjalatalon valmistuttua 1974 liiton toimipaikaksi tuli Inkerikoti Sivistyssäätiön hallinnoimassa vuokrahuoneistossa.

Suomen Inkeri-liiton kotisivuilla lukee, että se pitää edeltäjänään vuonna 1934 perustettua Inkeriläisten Yhdistystä. On kuitenkin selvää, että toimintamme pohjan on luonut Inkerin Liitto, jonka perustamisesta tänä vuonna tulee kuluneeksi kunnioitettavat 100 vuotta.
Juhlapäivinä usein muistellaan, mitä paluumuuttajat ovat saaneet perinnöksi jatkosodan jälkeen toimineilta inkerinsuomalaisilta. Sellaisia ovat ennen kaikkea historiikit. Ensimmäinen sellainen Inkerin suomalaisten historia ilmestyi Inkeriläisten Sivistyssäätiön kustantamana loppuvuodesta 1969. Se alkusanoista kuvastuu teoksen syntytaustoja.
Inkerin suomalaisen väestön vaiheita on kuvattu harvoin ja silloinkin lyhyesti. Varhaisimmat kirjoitelmat ilmestyivät omissa sanomalehdissä ja jokin pienehkö yleiskatsaus on julkaistu Suomessa. Helsingissä oli 1930-luvulla aikomus saada aikaan monipuolinen Inkeriä esittävä teos, mutta sen kirjoittaminen tyrehtyi melkein alkuunsa.

Tämän Inkeri-kirjan toimituskunta syntyi Inkeriläisten Sivistyssäätiön toimesta 1966… Koska lähdeaineistoa on ollut vaikea saada, päätettiin turvautua lähinnä jo julkaistuun kirjallisuuteen ja sen pohjalta kirjoittaa asiallinen ja kansantajuinen kuvitettu teos. Sen levittäminen inkeriläisten keskuuteen todettiin ajankohtaiseksi, sillä Inkeristä Suomeen 1920–1940- luvuilla siirtyneet suomalaiset ovat saavuttaneet ainakin keski-iän. Juri heitä ja myös heidän jälkeläisiään ajatellen tämä historianteos on laadittu…Tällaisenakin teos saattanee omalta osaltaan antaa virikkeitä ja osoittaa suuntaa tulevalle toiminnalle.
Näin siinä on käynytkin. Runsaan 20 vuoden kuluttua Suomalaisen kirjallisuuden Seura julkaisi Pekka Nevalaisen ja Hannes Sihvon toimittaman Inkerin historian sarjassa Historia, kansa kulttuuri. Teoksen syntytaustaa esitellessä vuonna 1991 he muistuttivat, että edellisessä historiassa ”käsiteltiin ainoastaan viittauksenomaisesti lähimenneisyyden vaikeita aikoja. Sen sijaan, kun syksyllä 1987 ilmestyi Petroskoissa kulttuurilehti Punalipun Inkerille omistettu numero, otettiin julkaisu sensaationavastaan sekä Neuvostoliiton puolella että Suomessa. Tämän jälkeen Inkeri-innostus on ollut vireätä: on herätetty tutkimustoimintaa, on pidetty lukuisia seminaareja, Inkeri-kirjallisuus on karttunut runsaasti.”

Tämän 30 vuotta sitten ilmestyneen historian ajasta maailma on muuttunut ratkaisevasti. Sen on tehnyt sähköinen media. Järjestöjen kotisivut tarjoavat jatkuvasti päivitettävää tietoa uuden sukupolven inkeriläisten osaamisella. Inkeri ja inkeriläisyys – muistot talteen, arkistot haltuun -hanke toteutettiin vuosina 2018 – 2020 Inkeriläisten sivistyssäätiön, Kansallisarkiston ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran yhteistyönä. Käydään lukemassa tätä uusinta tietoa ja mietitään, mitä tehdään seuraavaksi?

TAPAHTUMAKALENTERI

SUOMEN INKERI-LIITTO RY:N SYKSYN 2022 OHJELMAT:

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulla ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Lauantaina 24.9.2022 klo 14.00
Helena Ritvanen kertoo äitinsä Anni Ritvasen elämänpolusta otsikolla "Äitini elämän taivalta vuosina 1920 – 2005 Inkerinmaan Siverskasta Siperian Makarakin ja Saksan kautta Rutalahteen Keski-Suomeen"

Lauantaina 22.10.2022
Sukututkijat Inkeri kodissa klo 9 – 15.00 opastavat sukututkimuksen saloihin.

Lauantaina 29.10.2022
Syyskokous Inkeri kodissa klo 14.00 vain jäsenille.

Lauantaina 19.11.2022 klo 14.00
Päivi Taussi-Forsman kertoo romaanista "Katrin kahdet kengät". Teos perustuu kirjoittajan isoäidin tarinaan: Katri pakeni nuorena Inkerinmaalta Suomeen noin sata vuotta sitten ja asettui muutaman mutkan jälkeen Kotkaan. Osa perheestä jäi rajan taakse, eikä ikävä heihin hellittänyt koskaan.

Lauantaina 4.12.2022 klo 14.00
Joulujuhla Inkeri kodissa.

Ilmoitamme ohjelmista myös nettisivuillamme www.inkeriliitto.fi sekä jäsenistölle sähköpostitse. Ohjelmista voi tiedustella myös puhelimitse liiton toimistosta 045 261 2342.

Hyvinkään Inkeri-kerho
Syksyn 2022 kerhotapaamiset Hyvinkään seurakuntakeskuksessa jatkuvat sunnuntaisin 2.10. ja 13.11. klo 14.00 - 16.00. Aiheet tarkentuvat lähempänä tapahtumapäiviä. Perinteistä joulujuhlaa vietetään joulukuussa. Päivää ei vielä ole lyöty lukkoon.

Tiedustelut: Pj. Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura
Tiedustelut:
Inkeri Ojala 040 071 6727
inkeri.ojala@gmail.com
Kokoontumiset: Vuorikatu 37, Lutherin kirkko
kuukauden toinen maanantai (13-15).

Turun seudun Inkeri-seura
Tapahtumat Varissuon kirkolla, tilaisuudet alkavat kello 14.
Su 25.9.2022 Syyskokous
La 5.11.2022 Pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä ja kahvitarjoilu Varissuon kirkossa (kunniakäynti klo 12 ja kahvitilaisuus klo 14)
Ma 26.12.2022 Joulujuhla Tapaninpäivänä

Muu toiminta:
Terveysneuvonta ja vastaanotot
Käsityö- ja askartelukerhot
Päivystys- ja kirjastotoiminta
Inkerin historiaan ja kulttuuriin liittyviä teemailtoja
Nuorten ja lasten toimintaa (kerhot, kulttuuri- ja luontoretket ym.)
Lauluryhmä Orvokki, uusia jäseniä toivotaan

Viikoittaiset ohjelmat löytyvät seinäilmoituksesta, facebookista ja puh. 045 668 7628.

Yhteystiedot:
puhelin 045 668 7628
sähköposti tsis.turku@gmail.com
Facebook Turun seudun Inkeri-seura ry
Käyntiosoite Kousankuja 5 A, 20610 Turku Varissuo

Helsingin seudun Inkeri-seura
Anitta Iline
anitta@inkeriseura.com
tai p. 050-565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Muistamisesta

Ei muisti sammu, se vain hämärtyy,
kun unohduksen usva tiivistyy.
Jos joku meistä jotain unohtaa,
se yleensä vain yhtä koskettaa,
ja moitittava muistin kömmähdys
on erehdys tai pelkkä väsymys.
Ja täten suokoon itse kullekin:
tuo aika muistin valon takaisin.

Sen sijaan haluaisin oivaltaa
sen, milloin sydämessä ailahtaa,
niin, että sadan vuoden asiat
jo ison joukon mukaan tempaavat,
ja koruttoman kaunis ajatus
saa pysähtymään – syntyy oivallus.

Sen turvin haalistunut menneisyys
ei ole yksin marraskuinen syys...
Vaan mitä? – kukin voisi selvittää,
kun kysymyksen kanssa kahden jää.

Ja mitä onkaan aika nykyinen –
maan mainio, piinkova, hätäinen.
Siis mitä meistä tullaan muistamaan,
kun kiireen tomu pääsee laskemaan?

Kai hengen veljet, henget sisaret,
ja asiat, niin usein visaiset,
tuo kirkastunut muisti takaisin,
ja ehkä joku kysyy silloinkin:
- Niin ketä meistä, oikein nimeltään,
ei unhon usva pääse peittämään?

Toivo Flink

Suomen Inkeri-liitto ry

INKERILÄISTEN viesti

4 / 2022

Kansikuva: Lue tulevasta seminaarista sivulta 9. Kuva: SKS KIA. Pokkinen-suvun arkisto

Numero 1/2023 ilmestyy viikolla 9. Aineisto toimitukseen 3.2. mennessä.
Numero 2/2023 ilmestyy viikolla 21. Aineisto toimitukseen 1.5. mennessä.

TÄSSÄ NUMEROSSA 4 / 2022

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA
Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja:
Juhani Valo
p. 0400365867 leewi03@jippii.fi

TOIMISTO
Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342 arkisin klo 9.00–15.00

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
suomeninkeriliitto.sukututkim@gmail.com

PANKKI
Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€
1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2023
40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN
Maksu liiton tilille ja laskun viesti kohtaan tilaajan nimi ja osoite. Nämä tiedot tulee lähettää myös puhelimitse tai postitse Suomen Inkeri-liitto ry:n toimistoon.

LEHDEN TOIMITUS
Päätoimittaja: Juhani Valo
Toimitussihteeri:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE
Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ
Hallituksen pj. Antti Kokkinen
Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo
antti@tanttioy.com
+358 504860 044

PÄÄASIAMIES RUOTSISSA
(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6, SE-43835 Landvetter
p. +46 (0) 706 792 367
vihtori.aitman@gmail.com
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 173888-9

PAINOPAIKKA
Picaset Oy, Helsinki

ISSN 1236-9586 (painettu)
ISSN 2670-319X (verkkojulkaisu)

Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Aineisto palautetaan vain erikseen pyydettäessä.

Pääkirjoitus

Juhani Valo

Hetken hiljaisuus, kuuntelen yön ääniä, vain tuulen hiljainen suhina kantautuu pienestä avoimesta ikkunasta, kykenenkö ymmärtämään todellisuutta kauempana?
En ole varma, kotiini eivät kuulu tykkien jylinä, putoavien pommien tuhoisat, vihlovat äänet, ihmisten huudot, vain yön tuulen hiljainen suhina.
Se merkitsee rauhaa maassamme, toivoa paremmasta mutta surua suurta ihmiskunnan tyhmyydestä ja häpeällisyydestä. Venäjä tai sen edeltäjä Neuvostoliitto eivät ole olleet terveen hengen, elämän, rauhan hallitsemia valtioita, yhteiskuntia, vaan ne ovat halunneet toimia kolmen diktaattorin, Leninin, Stalinin ja Putinin mallin mukaan, suurvenäläisyyttä korostaen, vähemmistöt alistaen.
Inkerinsuomalaisten kohtalosta tunnemme sen syksyisen puolen, sateineen, tuulineen ja myrskyineen, samat säätilat ovat kokeneet muutkin suurvaltiossa eläneet ja asuneet vähemmistökansallisuudet, muiden muassa kommunistista "ihanneyhteiskuntaa" rakentamaan saapuneet suomalaiset tyyliin - kuu kiurusta kesään, teilipyörästä vähäisen.

Minkälainen elämä olisi ollut, jos suuressa, tuonaikaisessa emovaltiossa olisivat vallinneet normaalit ihmis- ja vähemmistöjen oikeudet?
En haluaisi vastata omaan kysymykseeni näin suoraan, mutta omatuntoni pakottamana totean ajatukseni: Kenties vähemmistöjen kohtalo olisi ollut samankaltainen kuin Yhdysvaltojen alkuperäiskansan, intiaanien kohtalo. Reservaatioissa eläminen, vailla samoja oikeuksia kuin kansan enemmistöllä.

Vähemmistöt myös Suomessa ovat kokeneet osaltaan samankaltaisia kohtaloita, verettömiä tosin suurelta osin, emme ole syvimmältä olemukseltamme olleet yhtään sen parempia. Suomenruotsalaisiin, saamelaisiin, jopa itä - ja länsisuomalaisiin sekä romaneihin ja maahan laillisesti muuttaneisiin ovat kohdistuneet mielestään alueen valtaenemmistöön kuuluvien epäilevät tai aggressiiviset asenteet. Tämän hyväksyminen siinä, missä muiden valtioiden tuomitsemiset samoista asioista, kuuluu mielestäni pelkoon vierautta, toiseutta kohtaan.
Siihen nähden uskon ja toivon, että oma maailmankuvamme laajenisi hyväksymään ja suvaitsemaan ihmiset, kansat sellaisina kuin ne ovat syntymähetkellään olleet eli viattomina ja yhdenvertaisina yksilöinä, kansoina, veljinä ja siskoina.
Silloin sodat, vihat häviäisivät - ehkä.

Seuraisimme kenties inkerinsuomalaisten viitoittamaa polkua jolloin maassamme vallitsisi henkinen tasapaino, joka voisi levitä suureen naapuriimmekin, olipa se iso tai pienempi kooltaan.

Uskoisimme, ettei alistettu, mutta vapauteen siirtynyt kansa tai sen osa enää alistaisi ketään, uskoisimme hyvän voimaan.

Turun kirjastosillalla 20.3.2022.

UKRAINASTA SUOMEEN SOTAA PAKOON

Teksti ja kuvat: Outi Mäkelä

Sukututkimuksen myötä, jo vuonna 2014, löytyi sukulainen Ukrainan Dniprosta; inkeriläistaustainen **Alla Akkonen**. Allan isoäiti **Hilma Akkanen** on Terijoella syntynyt pikkuserkkuni. Vuosien aikana olemme pitäneet Allan kanssa satunnaisesti yhteyttä sähköpostitse, joten oli luonnollista ottaa yhteyttä Allaan heti Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022.

Sodan toisena päivänä Alla vastasi Ukrainasta, että ovat varautuneet suojautumaan hyökkäyksiltä, ja että tilanne on erittäin pelottava. Lupasivat miettiä Suomeen tuloa. Reilun viikon ajan Allan perhe seurasi sotatilanteen pahenemista Ukrainassa. Lopulta oli pakko tehdä päätös lähteä 11- ja 8-vuotiaiden lasten kanssa Suomeen turvaan. Allan mies joutui tietenkin jäämään Ukrainaan.

Matka Suomeen kesti viikon. Ensin 18 tuntia junalla Dniprosta Lviviin, josta matka jatkui muutaman päivän odottelun jälkeen linja-autolla Varsovaan. Jo tässä vaiheessa tuli ilmi ihmisten vilpitön halu auttaa ja perhe pääsi majoittumaan Varsovassa tutun tuttujen luona. Varsovasta matka jatkui lentäen Helsinkiin.

Matkaviikon aikana kolme tytärtäni alkoivat järjestää perheen majoittumista Suomessa sekä hakivat poliisilta pienkeräyslupaa helpottamaan arjen hankintoja. Maaliskuun alkupuolella Alla lapsineen asettui nuorimman tyttäreni perheen kotiin Turun naapurikuntaan Kaarinaan. Pienkeräyksellä saaduilla rahoilla oli heti käyttöä, kun lapsille hankittiin mm. kerrossänky.

Seuraavien kuukausien aikana suomalaisen byrokratian jähmeys hämmästytti moneen kertaan. Ensimmäiseksi piti käydä ilmoittautumassa poliisiasemalla. Ukrainasta paenneita ihmisiä oli

kuitenkin niin paljon, että ensimmäisenä päivänä puhelimessa kerrottiin, ettei kannata tulla paikalle, sillä kaikkia ihmisiä ei ehditä palvelemaan. Seuraavana aamuna mentiin paikalle siis heti poliisiaseman auettua kello kahdeksan. Tässä vaiheessa tuli selväksi, ettei sekään riitä. Ensimmäiset ihmiset jonossa olivat tulleet paikalle jo aamuyöllä, ja kahdeksalta paikalle tulleille kerrottiin, ettei kannata jäädä jonoon. Kolmas yritys onnistui, kun vävyni meni jonoon kahvitermoksen kanssa kello kolmelta aamuyöllä. Poliisiasemalla kului koko päivä, mutta lopulta tilapäisen suojelun hakemusten jättäminen onnistui. Samana päivänä piti vielä ilmoittautua vastaanottokeskukseen, vaikka asuminen toteutuikin kotimajoituksena.

Ensimmäisiin viikkoihin ja kuukausiin mahtui tämän lisäksi runsaasti selvitettävää. Kovin helpoksi ei Suomessa yhteiskuntaan integroituminen ole tehty, ja kielitaidottomana asioiden hoitaminen tuntuu lähes mahdottomalta. Tämän kokemuksen valossa ei tunnu yllättävältä lehtien uutisointi siitä, että osa ukrainalaisista on jo päättänyt palata takaisin kotimaahan, vaikka sotatilanne ei ole ainakaan paremmaksi muuttunut.

Lapsille järjestyi onneksi jo keväällä Kaarinasta koulupaikka valmistavassa opetuksessa, ja samalle luokalle tuli kevään aikana kymmenkunta ukrainalaislasta. Lapsilla kävi myös hyvä tuuri saadessaan hiljattain valmistuneen ukrainalaistaustaisen opettajan.

Kahden perheen yhteiselo Kaarinassa sujui sopuisasti. Alla ja lapset opettelivat suomen kieltä, ja tyttären perhekin oppi muutaman sanan venäjää ja ukrainaa. Arjessa päästiin nauttimaan myös Allan valmistamista herkullisista kakuista ja muista leipomuksista. Dniproon jäi Allan oma konditoria, mutta pienimuotoisesti Allan kakkuja on saatu myyntiin myös Suomessa. Facebookin ja puskaradion avulla kakkutilauksia on tullut tutuilta ja tuntemattomiltakin.

Keskikesällä neljän kuukauden yhteisasumisen jälkeen Alla ja lapset saivat oman asunnon Kaarinasta, aivan lasten koulun naapurista. SPR:n lahjoittamien astioiden ja liinavaatteiden lisäksi hankittiin keräysrahoilla muita kodintarvikkeita. Keräysrahat ovat mahdollistaneet myös lasten harrastusten jatkumisen Suomessa. Poika harrastaa kuvataiteita ja tyttö rytmistä voimistelua.

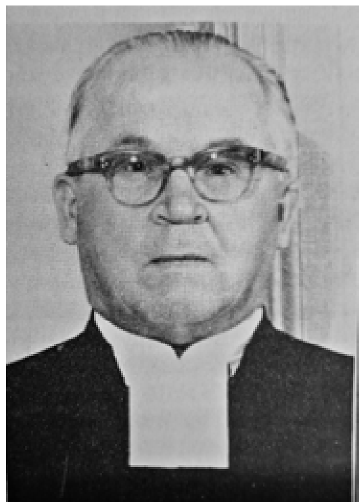
Sota Ukrainassa ei näytä loppuvan, ja perheen mahdollisuudesta palata kotiin ei ole tietoa. Jokin ympyrä on kuitenkin sulkeutunut, kun isoäiti Hilma joutui aikanaan opettelemaan venäjän- ja ukrainankielen ja nyt Alla näiden kielten taitajana opiskelee ahkerasti suomea.

Väsynyttä porukkaa matkalla lentokentältä Piikkiöön.

VIIMEISIÄ INKERISTÄ KARKOTETTUJA PAPPEJA

Rovasti Juhana Varonen s. 9.7.1899 - 12.1.1981

Kirjoittanut: Markku Niemelä, rovasti, Sleyn kotimaantyönjohtaja, emeritus

Juhana Varonen syntyi Inkerissä Kelton seurakunnassa maanviljelijä perheeseen. Nuoruusvuodet hän toimi isänsä apuna maatalon töissä. Juhana vihittiin avioliittoon vuonna 1921 **Anna Ropposen** kanssa. Heille syntyi seitsemän lasta, joista poikia neljä ja kolme tyttöä. Juhana koki jo nuoruudessaan luterilaisen herätyksen. **Aatami Kuortti** kertoi, että hän tuli tuntemaan Varosen vuonna 1922, kun oli Keltossa pitämässä evankeliumijuhlaa. 1920-luvun alussa Inkerissä elettiin useissa seurakunnissa herätyksen aikaa. Kansaa oli paljon liikkeellä ja kirkot täyttyivät sanan kuulijoista. Inkerin suomalaisen Evankeliumiyhdistyksen maallikkosaarnaajat olivat puhujina seurakunnan pappien kanssa. Inkerinmaan suomalainen Evankeliumiyhdistys perustettiin 1910. Noissa seuroissa Varonen tutustui evankeliseen herätysliikkeeseen ja Siionin kanteleen lauluihin. Kuortti kertoo Varosen pitämästä ensimmäisestä puheesta Kelton Saakrovan kylässä. Juhana julisti autuuden kirkasta evankeliumia tekstinään Fil.3:20. ”Meillä on yhdyskuntamme taivaassa”. Siitä alkoi meidän tuttavuutemme, saarnamatkamme ja myös pappistyö pappistyö sotien jälkeen Suomessa.

Tie papiksi

Varonen kirjoitti ylioppilaaksi 1923 Leningradin suomalaisesta yksityisestä yhteiskoulusta. Hän toimi Inkerinmaan suomalaisen luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen saarnaajana. Hän pääsi opiskelemaan teologiaa kaupungin saksalaisessa luterilaisessa seminaarissa. Hänet vihittiin papiksi 15.12.1935 Leningradissa. Pastori Juhana Varonen toimi Inkerissä Pietarin suomalaisessa seurakunnassa, Keltossa, Kupanitsassa, Kolppanassa ja vielä Toksovan seurakunnassa vuosina 1935 – 1936.

Vuonna 1936 hän sai valtiovallan määräyksestä kehotuksen poistua perheineen heti Toksovasta ja maasta. Aatami Kuortti kertoi, että tämä on ”Neuvostoliiton virallinen lupa siirtyä esi-isiensä maahan Suomeen”. **Anna Paasonen** kertoi minulle: "Olin Varosen viimeisen rippikoulunryhmän oppilas. Varonen opetti meille pyhän Raamatun sanaa, johon uskomme perustuu. Hän opetti Lutherin Vähäkatekismusta, jossa on luterilaisen uskonoppimme lyhyt ja selkeä opetus. Hän lauloi kanssamme virsiä ja Siionin kanteleen lauluja, jotka ovat yhä muistissani. 5.8.1936 oli hänen viimeinen palveluksensa Toksovan kirkossa. Seuraavana aamuna 6.8.1936 hänen oli poistuttava maasta ja perhe muutti Suomeen. En tavannut sen jälkeen pastoriamme, ennen kuin taivaassa saamme tavata. Sain tietää, että Varonen kuoli 1981. Minä sain muuttaa Toksovasta Suomeen 1992." Anna Paasosen os. Virolainen syntyi 3.4.1915 Toksovan Koivun kylässä, ja kuoli 15.7.2007 Imatralla, johon hänet on haudattu. Hänet siunasi Inkerin kirkon pastori **Esko Haapalainen**. Juhana Varosen tunteminen oli meille yhteinen ilo.

Pappina Suomessa

Juhana ja Anna Varosen perhe muutti Toksovasta Viipuriin. Vuodet 1937 – 1940 kuluivat Suomen Kirkon sisälähetysseurassa, Viipurin NMKY:n nuorisotyöntekijänä ja Suomen Kristillisen Työväen Liiton saarnajana. Sota-aikana hän toimi venäjänkielentaitoisena tulkkina sotavankileirillä. Jatkosota vaati uhrina 22-vuotiaan Matti-pojan, joka kaatui kesällä 1944. Sotien jälkeen Juhana Varonen toimi mm. matkasaarnaaja ja Sonkajärven seurakunnan

nuoriso- ja pyhäkoulutyössä. Vuosina 1948 – 1952 hän toimi Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen, Sleyn Pohjois-Karjalan piirisihteerinä. Hän sai pappisoikeuden 14.1.1953 Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa. Päätös tehtiin Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulissa piispa **Eino Sormusen** esityksestä. Tämä merkitsi lyhyitä pappispalveluksia vuosina 1953 – 1960 Tuusniemen, Leppävirran, Kyyjärven, Pihtiputaan ja Konginkankaan seurakunnissa. Kirkkoherrana hän palveli Pylkönmäellä 1960 – 1964 ja Värtsilässä 1965 – 1969, jolloin hän jäi eläkkeelle. Rovastin arvon hän sai 1962. Tuosta arvonimestä Varonen totesi:
”Hm, kyllä se tuntuu oudolta, kun rupesivat nimittämään rovastiksi. Mutta siihenkin pitää tottua. Onhan tässä elämässä saanut opetella monenlaiseen”.

Rovastin arvonimen myöntää piispa tunnustuksena hyvin hoidetusta pappisvirasta. Vielä eläkkeellä ollessaan rovasti Varonen toimi vt. pappina Sulkavalla ja Tohmajärvellä. Hän oli valmistautunut lähtemään Sleyn Kenian lähetysmatkalle, mutta hän sairastui ja kutsu uskosta näkemiseen tuli 12.1.1981. Hänet on haudattu Liperin hautausmaahan vuonna 1968 kuolleen vaimonsa Annan viereen odottamaan ylösnousemuksen aamunkoittoa. Olen saanut käydä Liperissä heidän haudallaan. Kiitos Jumalalle tästä uskovasta ja autuaana kuolleesta pappispariskunnasta.

Yhteydet Ruotsiin
Juhana ja Anna Varosen tytär **Impi** avioitui pastori **Oskar Björklundin** kanssa vuonna 20.6.1960. Oskari oli syntynyt 15.12.1927 Hatsinassa. Perhe muutti sodan jälkeen Suomesta Ruotsiin 1948.

Oskari kertoo: ”Tapasin Juhana Varosen 1955 Helsingissä Sleyn evankeliumijuhlissa. Sieltä matkasin heidän kanssaan Pieksämäelle, jossa he asuivat ja tutustuin Impiin. Elokuussa 24. päivänä 1957 menimme kihloihin. Rovasti Varonen oli kysynyt minulta jo aikaisemmin Boråsin kesäjuhlilla: ”No, Oskari, joko Jumalan armo Jeesuksessa Kristuksessa on sinulle kirkastunut? On todella ihanaa, kun on tämmöisiä uskovaisia pappeja ja heillä on huoli seurakuntalaisten sielunhoidosta”.

Oskari Björklund eläköityi Skövden seurakunnan kappalaisen virasta 1992. Hän omistautui Inkerin kirkon Koiviston seurakunnan auttamiseen. Oskari oli mukana remonttitöissä, kun postintalo muutettiin kirkoksi. Koiviston vuonna 1905 rakennettu kivikirkko oli liian suuri seurakunnan ylläpidettäväksi. Oskari hankki vuonna 1999 Ruotsista Koiviston puukirkkoon urut. Hän opasti ja avusti useita vuosia Koiviston kirkkoherra **Sergej Tatarinkoa.**

Rovasti Juhana Varonen oli viimeisiä pappeja, joka karkotettiin Inkerin kirkon seurakunnan

Impi (os. Varonen) ja Oskari Björklund 20.6.1959

Pastori Oskari Björklund perheineen 1.5.1973.

papinvirasta. Karkoituspäivä oli 6.8.1936. Rovasti Selim Jalmari Laurikkala oli viimeinen karkotetuista, kun hänet perheineen karkotettiin virastaan 27.4.1937. Papin työ alkaa, työ jatkuu ja työ päättyy viimeiseen päivään. Näin Jumalan sanan palvelijat ovat vuorollaan pappisvirkaansa hoitaneet. Siunattu olkoon heidän palveluksensa Inkerissä, Suomessa ja siellä, mihin Inkerin kansaa ja sen kirkon jäseniä on johdatettu. Sain palvella osaa heistä Kanadan Thunder Bayssa.

SYYSKOKOUKSEN PÄÄTÖKSIÄ

Liittymis- ja jäsenmaksun suuruus:
- liittymismaksua ei kanneta
- jäsenyhdistyksen jäsenen maksu 2 € / jäsen
- henkilöjäsenen jäsenmaksu 20 € / jäsen
- kannattava jäsen 50 € / jäsen

Kaikki maksut ovat vuosimaksuja 2023 –

Inkeriläisten viestin v. 2023 ilmestymistiheys:
No 1 tammi-helmikuu
No 2 huhti-toukokuu
No 3 elo-syyskuu
No 4 marras-joulukuu
Lehden ilmestymisviikot tarkennetaan myöhemmin, jotta kokous- ja muut tärkeät kutsut ja ilmoitukset ilmestyvät oikea-aikaisesti

Lehden tilaushinta v. 2023
- EU-maa 40 €
- muut maat 45 €

Toimintasuunnitelma ja talousarvio v. 2023 hyväksyttiin

Puheenjohtajaksi v. 2023 valittiin **Juhani Valo**.

Hallituksen jäsenten valinta:
- erovuorossa olleet varsinaiset jäsenet **Ella Kukova** ja **Leila Salo** valittiin uudelleen, heidän toimikautensa on vv. 2023 – 2025
- erovuorossa ollut varsinainen jäsen Outi Mäkelä ei enää ollut käytettävissä, hänen tilalleen valittiin hallituksen varajäsenenä ollut **Elina Metsälä**. Hänen toimikautensa on vv. 2023 – 2025
- koska varajäsen Elina Metsälä valittiin varsinaiseksi jäseneksi, valittiin hänen tilalleen loppukaudeksi **Vilma-Lotta Lehtinen**. Hänen toimikautensa on v. 2023
- erovuorossa ollut varajäsen Pirkko Koso ei ollut enää käytettävissä, hänen tilalleen valittiin **Maarit Tallila-Murphy.** Hänen toimikautensa on vv. 2023 - 2025

INKERINSUOMALAISTEN JA STALININ VAINOJEN UHRIEN ARKISTOT JA MUISTOT -SEMINAARI

Kuva SKS KIA. Pokkinen-suvun arkisto.

Aika:
27.1.2023 klo 14.00–17.30

Paikka:
Kansallismuseon auditorio. Mannerheimintie 34, Helsinki.

Lisätietoa:
tiedotus@finlit.fi
0201 131 231 / viestintä

Tervetuloa Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Inkeri ja inkeriläisyys – muistot talteen, arkistot haltuun -projektin (2018–2020) ja Stalinin vainojen muistot -hankkeen (2021–2022) yhteiseen päätösseminaariin.

Ohjelma

klo 14.00	Avaussanat, SKS:n pääsihteeri Tuomas M.S. Lehtonen
klo 14.10	Inkeriläisten sivistyssäätiön tervehdys, hallituksen pj. Antti Kokkinen
klo 14.15	Inkeri ja inkeriläisyys - ja Stalinin vainot -hankkeiden tulokset, projektipäällikkö Maiju Korte ja projektikoordinaattori Meeri Siukonen
klo 14.45	Musiikkiesitys, inkeriläistä kansanmusiikkia. Huiluyhtye Tuultenpesä. Kristiina Ilmonen, Göran Månsson, Mimmi Laaksonen, Leena Laitinen, Kirsi Ojala ja Jonas Simonson
klo 15.00	Kahvitauko
klo 15.45	Kansallisarkiston hanke tutkii suomalaiskohtalot Neuvostoliitossa, hankepäällikkö Aleksi Mainio
klo 16.05	Mikä tekee menneisyydestä muistettavaa: Inkerinsuomalaisten historian muistamisesta ja unohtamisesta, folkloristiikan dosentti Ulla Savolainen, Helsingin yliopisto
klo 16.25	Näkyvä ja näkymätön suru – utopioiden ylisukupolvisuudesta, kirjailija Sirpa Kähkönen
klo 16.45	Loppukeskustelu
klo 17.20	Seminaarin päätössanat, SKS:n arkistonjohtaja Outi Hupaniittu

Kansallismuseon auditorioon mahtuu 220 henkeä. Auditorio sijaitsee Mannerheimintien katutasossa, johon on oma esteetön sisäänkäynti. Tilaisuus myös striimataan.
Tilaisuuteen on vapaa pääsy. Ei ennakkoilmoittautumista.

Lisätietoja
https://www.finlit.fi/fi/ajankohtaista/tapahtumakalenteri/inkerinsuomalaisten-ja-stalinin-vainojen-uhrien-arkistot-ja-muistot

ARVIO INKERI-SINFONIASTA

Toivo Flink

Arvostettu englantilainen klassisen musiikin kustantamo Toccata Classics julkaisi tänä vuonna CD-levynä tamperelaisen diplomisäveltäjä Fridrich Brukin Synfonia N0 23 In The Ingrian Mode, Inkeriläisessä vireessä. Sinfonia on kuultavana myös YouTubessa. Leningradin konservatoriossa koulukensa saanut Fridrich Bruk täyttää tänä vuonna 85 vuotta. Onneksi olkoon!

Olen tutustunut **Fridrich Brukin** muutama vuosi sitten. Ystävyytemme tuloksena on syntynyt Inkeri-sinfonia. Ohessa oleva arvostelu on puolestaan paluumuuttajana Suomeen tulleen pianonsoiton opettaja **Lidia Mustosen**. Tutustuin Mustosten perheeseen 30 vuotta sitten. Näissä merkeissä tapasimme heinäkuun lopussa ja Lidia sai minulta Sinfonian sisältävän levyn. Lidia lähetti luettavakseni arvionsa sinfoniasta jo seuraavana päivänä. Hänen näkemyksensä siitä on niin selkeä ja syvällinen, että katson sopivaksi tarjota itse säveltäjänkin hyväksymän arvostelun Inkeriläisten Viestiin. Tuleehan tänä vuonna kuluneeksi 100 vuotta Inkerin Liiton perustamisesta Helsingissä 25. syyskuuta 1922.

”Terve Toivo!
_ _ _ Vielä kerran kiitoksia CD:stä. Lahja osoittautui symboliseksi. Minä olen kuunnellut sinfonian ja haluan sanoa olevani mieltynyt siihen, että tällainen kirkas ja lahjakas musiikki on omistettu juuri sinulle. Tämä tarkoittaa, että sinä, runoilijana ja tutkijana, olet innoittanut Fridrich Brukin luomaan tämän musiikkiteoksen aiheesta, jolle olet omistanut koko elämäsi – Inkerinmaa.

Sinfonia on värikäs ja siihen kuuluu rikas, taitava soitinnus. Säveltäjä mestarillisesti, tenhoisasti, runsaasti käyttää puhallinsoittimia sekä harvinaisiakin, kuten celesta, kantele, kellot, gongi ynnä muita. Suuren orkesterin sointi on voimakas, energinen, jopa mahtava. Jos katsomme sinfonian osien tempomääritykset, näemme, että osa yksi on Sforzo, joka tarkoittaa voimakkaasti, osa toinen – Sostenuto on yhtä kuin Pidättyvästi, eikä sekään ole vähemmän voimakas kontrastien osalta kuin edellinen. Kolmas, Risoluto, tarkoittaa Päättäväisesti. Olen hämilläni siitä, mistä näin korkeassa iässä oleva säveltäjä on saanut näin paljon hengenvoimaa? Ilmeisesti Inkeri-aihe on koko voimallaan saanut hänet haltuunsa.

Sinfonia on epätavallinen sekä muodoltaan että musiikkikieleltään. Määrittelisin sen edustavan modernia tyyliä, johon kuuluu kansallisen romantiikan piirteitä. Sinfoniassa on avokätisesti siroteltu inkeriläisiä kansansävelmiä. Nähtävästi jokaisessa kolmessa osassa säveltäjä on käyttänyt kansanlauluja niistä alueista Inkerinmaata, jotka löytyvät sinfonian nimistä – Soikkola, Hevaa ja Serebetta.

On syytä muistaa, että nämä aiheet ovat sovellettu moderniin musiikkikieleen, minkä vuoksi niitä ei aina ole helppo vastaanottaa. Tähän tarvitaan tämän musiikkityylin omanlaista kuuntelukokemusta.

Sinfonian muoto, vaikka se onkin kaukana klassisesta, pitää sisällään sen tiettyjä piirteitä. Ennen kaikkea kyseessä on kahden teeman vastakkainasettelu. Klassisessa sinfoniassa sen yhdessä osassa niitä on perinteisesti kaksi, pää- ja sivuaihe. Brukilla joka osaan kuuluu useita kohtauksia, episodeja. Olen ensimmäisessä osassa laskenut niitä seitsemän, ja jokaisessa episodissa on kahden teeman vastakkaisuutta, useimmiten dramaattista ja jopa traagista. Klassisessa sinfoniassa kaksi teemaa törmää toiseensa, kamppailee, muuttaa muotoaan ja niiden kehityksen tulos kulkee läpi koko sinfonian osan. Brukilla kaikki on toisin. Luonteeltaan vastakkaisten sävelaiheiden ristiriita ja törmääminen tapahtuu jokaisessa kohtauksessa. Lisäksi kaikissa hän käyttää eri teemoja. Tämä on säveltäjän kannalta poikkeuksellisen aulista.

Jos klassisen sinfonian yhdessä osassa tapahtuu kasvava liike huipentumaa kohti, tavallaan
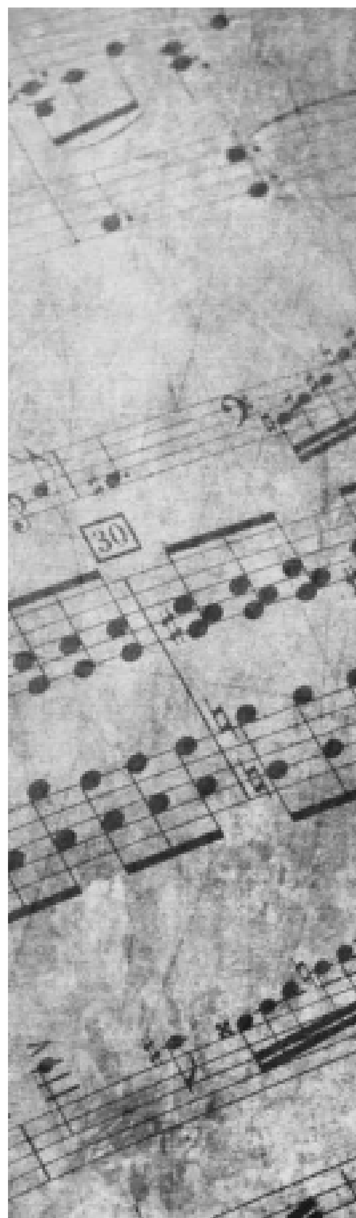
yksi iso aalto, koko osan kohdalla, niin Brukilla tämä poikkeuksellisen jännityksen kasvaminen huipentuu joka kohtauksessa. Ja jokaisen aallon harjalla tapahtuu odottamaton sammuminen, jota seuraa hiljaisuus, josta syntyy uusi kohtaus ja uusi aalto. Esimerkiksi, ensimmäisessä osassa on seitsemän kohtausta ja seitsemän sellaista aaltoa. Tämä sinfonian jokaisen osan hyvin omalaatuisen rakenteen todennäköisesti määrää loppumattoman taistelun idea, joka on eri tavalla esitetty jokaisessa episodissa erilaisin musiikillisin keinoin ja aihein. Kyse on tavallaan musiikillisista muunnelmista, joiden aiheena on taistelu. Säveltäjä osoittaa käsittämätöntä neuvokkuutta!

Koko sinfonia näyttäytyy minulle monivärisenä monumentaalisena mosaiikkina, joka on kudottu lukuisista värikkäistä tilkkukohtauksista kontrastisine aiheineen. Puhuessa sinfonian väristä, voisi yleistäen sanoa, että siinä on käytetty valoisia pastellivärejä, kultaisen metallisia, ja synkän tummia sävyjä.

Jokaisen kohtauksen musiikillisen rakenteen ajatus muistuttaa toinen toistaan. Jokaisessa on valoisa inkeriläinen kansanmusiikin aihe: useimmiten laulullinen, harvemmin tanssillinen ja sitä vastaan asettuu odottamatta "pahuuden voima", joka pyyhkäisee tieltään nämä puhtaat neitseelliset melodiat. Valoisat inkeriläiset teemat muodostavat sinfonian sielun. Täytyy sanoa, että ne ovat syvällisen inhimillisiä ja herttaisia säveliä. Niissä tutkistellaan ja mietiskellään, niistä kuuluu toivottomuutta, kärsimystä ja henkilökohtaista kipua, levottomia, lyyristä yksinpuhelua ja loputtomia kysymyksiä, valaistuneita ja koraalisia. Usein sooloja soittaa henkevä oboe tai pehmeä klarinetti sekä paimenhuilu. Kaikki ne yhdistyvät luontoa lähellä olevaan ihmiseen, joskus yksinäiseen. On myös kansantansseja, mystisiä, aavemaisia, satumaisen taianomaisia ja groteskimaisia. Niissä säveltäjä käyttääkin näppäilysoittimia – celestaa, ksylofonia, soittokelloja ja erilaisia rumpuja. Kaikki ne luovat valoisan arkisen ja toisinaan juhlallisen inkeriläisen maailman. Täytyy kuitenkin huomauttaa, että mitä enemmän lähestymme loppua, sitä useammin alkaa kuulua kutsuvia torvien ääniä. Ne kuuluvat välillä kaukaa ja välillä lähestyen. Vastavoima kasvaa, ja toisinaan puhkeaa taistelu.

"Paholaisvoimien" teemoja säveltäjä maalailee omanlaisin värein. Ne syntyvät vaskipuhallinsoittimista. Ne kaikuvat uhkaavina, suurella alistavalla voimalla, välin tuhoavasti ja kauhulla, voimakkaan vihurin äänin. Aivan kuin jonkinlainen äkkiä ilmaantuva väkivaltainen voima on murtamassa ja polkemassa tätä valoisaa maailmaa. Bruk kuvaa sitä mahtavana, äänen tehokkaalla kasvulla ja, pääsääntöisesti, äkillisesti hiljentäen sen. Joka kerta tapahtuu arvaamaton romahtaminen hiljaisuuteen. Kyseessä on unohtuminen ja hiljaisuus myrskyn edellä.
Tässä sinfoniassa on vahva poliittinen pohjavire, jonka sinä tunnistat hyvin. Sinfonian lopussa, käytyään sisäisen taistelun, konfliktit ja vastustuksen, saa optimistinen sointu vahvistuksen. Toivo jää elämään.
Mitä enemmän kuuntelee tätä musiikkia, sitä enemmän avautuu uusia värejä ja merkityksiä.
Lidia Mustonen, musiikin opettaja, Espoo

Suom. Toivo Flink

LARIN PARASKEN MUISTOLAATTA PALASI PAIKALLEEN

Teksti ja kuva: Alexander Chizhenok

Pieni, mutta miellyttävä tapahtuma tapahtui kylässämme Vaskelovossa (tarkemmin sanottuna sen viereisellä puutarha-alueella). Muistotaulu Izhorian riimulaulaja ja tarinankertoja Larin Parasken muistoksi palasi paikalleen.

Paraske syntyi 1833 lähistöllä Miskunmyakin maatilalla, eli lähes koko pitkän, vaikean ja köyhän elämänsä Vaskelassa ja koko tämän ajan hän opetteli ulkoa ja lauloi kansansa muinaisia riimuja ja sävelsi omia. Hänen lahjakkuutensa löysi vuonna 1877 kansanperinnekeräilijä Axel August Borenius-Lahteenkorva, jonka paikallinen pastori Adolf Alaric Neovius tallensi ja säilytti. Ensimmäisessä kokouksessa Larin lauloi hänelle keskeytyksettä lähes kaksi päivää. Yhteensä hän kirjoitti yli tuhat hänen runoaan, lähes kaksi tuhatta sananlaskua, kolmesataa arvoitusta – yhteensä 32 tuhatta riviä.

Pastori julkaisi kaiken tämän erillisessä kokoelmassa ja kutsui Parasken 1890-luvun alussa puhumaan yleisölle Suomessa. Hänen riimunsa kirjoittivat Sibelius, suomalaiset kirjailijat ja runoilijat ihailivat häntä, Larin Parasken muotokuvat olivat parhaiden taiteilijoiden maalaamia ja hänen runojaan julkaistiin aikakauslehdissä ympäri Eurooppaa. Mutta Larin Paraske palasi kuitenkin kotimaahansa Vaskeliin, missä hän tammikuussa 1904 kuoli köyhyydessä. Hänet haudattiin ortodoksiselle hautausmaalle Palkealaan (nykyinen Zamostye, lähellä Sosnovoa). Nyt hänen haudalleen on kunnostettu muistomerkki.

Ja 2000-luvun alussa helsinkiläinen Inkerin Kulttuuriseura päätti asentaa Vaskelovolle muistolaatan. Kota, jossa Larin Paraske asui, ei tietenkään ole säilynyt. Siksi sovimme kyltin asentamisesta yhden paikallisen liikkeen omistajan kanssa. Merkki katosi viime vuonna. Mutta kävi ilmi, ettei ollut syytä huoleen – omistaja alkoi yksinkertaisesti korjata myymäläänsä, poisti kyltin ja säilytti sen huolellisesti. Viikko sitten hän palasi seinälle ja lähemmäs sisäänkäyntiä, joten nyt on tullut mukavampaa lukea tekstiä. Vain tausta on muuttunut. Valkoisen kalkkihiekkatiilen sijaan se on nyt kirkkaanpunainen stukko. Kaikki on brändäyksen mukaista – kauppaa kutsutaan nyt Neuvostoliitoksi. Ja sen sijaintia on nimitetty Neuvostoliiton vuoreksi useiden vuosien ajan. Mietin mitä Paraske laulaisi tästä?

Larin Parasken muistolaatta sijaitsee Neuvostoliitto-kaupan sisäänkäynnin viereisellä seinällä, vasemmalla.

VUODEN TOIMINNASTA

Anne Tuohimäki

Tänä vuonna on julkaistu useita inkeriläisyydestä kertovia kirjoja. Liekö koronaepidemialla ollut vaikutusta, kun on oltu karanteenissa ja kehotettu välttämään liiallista kanssakäymistä, niin on ollut aikaa kirjallisiin töihin.
Osa kirjoista on jo tullut esittelyksi aiemmissa lehdissämme ja osa on ollut kirjoittajiensa esitteleminä Inkeri-iltapäivissämme. Syksyn mittaan on kuultu **Virpi Talja Nermanin** äidistään kirjoittaman kirjan synnystä *(Jäniskylästä Jyväskylään)*, **Helena Ritvasen** äidin **Anni Ritvasen** muisteloiden nauhoitus sekä **Päivi Taussi-Forsmanin** isoäidistään kirjoittama osittain fiktiivinen tarina *(Katrin kahdet kengät)*. Kirjoista löytyy myös esittelyt Internetsivuiltamme www.inkeriliitto.fi.

Keväällä saimme kuulla teologian tohtori **Antti Luoman** väitöskirjatutkimuksesta "Inkeriläisten oma kansallinen kirkko, Inkerin luterilainen kirkko".
Pertti Laaksonen puolestaan on kirjoittanut Historian palasia -kirjan, jossa on osio inkeriläisistä ja Inkerinmaalta, muun muassa Kupanitsa kirkon talkoista ja vihkiäisistä, inkeriläisistä sota-aikana Suomessa ja Orimattilassa, kuljetuksista Neuvostoliittoon sekä Albert Kirjasesta.
Myös tämä kirja on esitelty sivuillamme www.inkeriliitto.fi

Kuva oik. ylä: Päivi Taussi-Forsman sivuaa teoksellaan isoäitinsä tarinaa.
Kuva oik. ala: Virpi Talja Nerman kirjoitti teoksen äidistään.

LAHDESSA PÄÄSTIIN JÄLLEEN KOKOONTUMISTEN MAKUUN

Teksti: Lahden Seudun Inkeri-seuran kerholaiset Kuva: Pirkko koso

Lahden Seudun Inkeri-seuran jäsenet ystävineen pääsivät osallistumaan kesän ja syksyn aikana eri tilaisuuksiin pitkään jatkuneiden koronarajoitteiden poistuttua. Menneen kesän aikana käytiin Lahden Lutherin kirkon kesäpaikassa, Tuohirannassa, hiljentymässä sanan äärellä ja siinä ohessa saunomassa ja uimassa.

Inkeriläisten kesäjuhliin matkattiin vain pienellä joukolla, mutta juhlan annista ja tunnelmista saatiin nauttia jälkikäteen lukuisia valokuvia katselemalla ja juhlissa pidettyjä puheita Inkeriläisten Viesti-lehdestä lukemalla.

Kerhon syyskauden avajaisissa kahvipöytään katettiin kesän marjasadosta taiotut herkut. Aleksis Kiven päivänä kerrattiin Jukolan poikien edesottamuksia ja katseltiin Mauri Kunnaksen kuvakirjaa Seitsemän koiraveljestä. Emmekä unohtaneet edesmenneitä isiämme vaan yhdessä muistimme heitä hiljaisin rukouksin.

Kouvolan Kuusankosken kir-

jastossa lokakuun aikana avoinna ollutta valokuvanäyttelyä "Kohtalo erottaa, kuva yhdistää" käytiin ihastelemassa. Näyttely valaisee inkeriläisten karua lähihistoriaa. Näyttelyn on koonnut VT **Helena Miettinen**. Se lähti liikkeelle Pietarista ja jatkaa nyt matkaansa Suomessa eri paikkakunnilla.

Kerholaisilla on ollut mahdollisuus osallistua Lahden seurakunnissa järjestettyihin messuihin, missä saarnan ovat pitäneet Inkerin evankelisluterilaisen kirkon piispat, elokuun lopulla piispa Ivan Laptev ja marraskuun alussa emeritus piispa **Aarre Kuukauppi.**
Lahden Seudun Inkeri-kerho kiittää Inkeriläisten kesäjuhlan Malmin kirkolla järjestäneitä parin vuoden odottelun jälkeen toteutuneesta juhlasta.

Joukkomme ikääntyessä ja harventuessa iloitsemme jokaisesta tapahtumasta, mihin on mahdollista mennä tapaamaan muita inkeriläisiä ja heidän jälkeläisiään ja näin tuntea yhteenkuuluvaisuutta.

Valokuvanäyttelyyn tutustumassa Kuusankosken kirjastossa Niina Korpelainen opastuksella.

Syyskauden avajaiset 12.9.2022 Lahden Lutherin kirkon kahviossa.

Aleksis Kiven päivänä pöydän ääressä istuivat koiraveljekset Eero, Lauri, Aapo ja Tuomas.

TAPAHTUMAKALENTERI

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkossivulla ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

SUOMEN INKERI-LIITTO RY:N KEVÄÄN 2023 OHJELMAT:

Lauantaina 28.1.2023 klo 14.00
Heikki Lehtonen, Mannerheim-ristin ritarit säätiön hallituksen jäsen, kertoo aiheesta Marskin ritarit Mikko Pöllä ja Antti Vorho ja heidän saavutuksistaan. Aluksi johdanto Mannerheim ristin ritareista.

Lauantaina 25.2. klo 14.00
Minna-Kerttu Kekki esittelee isoäidistään kirjoittamansa kirjan "Lempi Lempisen matka Suomenlahden ympäri".

Lauantaina 11.3.2023 klo 9.00-15.00
Sukututkijat opastavat sukututkimuksen saloihin.

Lauantaina 25.3. klo 14.00
Kevätkokous jäsenille.

Lauantaina 22.4. klo 14.00
Anne Tarsalainen esittelee miehensä Andrein ja oman isänpuoleisten sukujen koskettavimmat tarinat, jotka hän on kirjoittanut novelleiksi.

Lauantaina 27.5. klo 9.00 – 15.00
"Valkeasaari ja sen väki". Risto Toivonen johdattelee kuulijat Valkeasaareen entisten valkeasaarelaisten kanssa.

Ilmoitamme ohjelmista myös nettisivuillamme www.inkeriliitto.fi sekä jäsenistölle sähköpostitse. Ohjelmista voi tiedustella puhelimitse liiton toimistosta 045 261 2342.

Hyvinkään Inkeri-kerho
Syksyn 2022 kerhotapaamiset Hyvinkään seurakuntakeskuksessa jatkuvat sunnuntaisin 2.10. ja 13.11. klo 14.00 – 16.00.
Tiedustelut: Pj. Leila Salo p. 040 567 7065
leila.salo@hotmail.com
hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura
Tiedustelut:
Inkeri Ojala 040 071 6727
inkeri.ojala@gmail.com
Kokoontumiset: Vuorikatu 37, Lutherin kirkko
kuukauden toinen maanantai (13 – 15).

Turun seudun Inkeri-seura
Tapahtumat Varissuon kirkolla, tilaisuudet alkavat kello 14.
Ma 26.12.2022 Joulujuhla Tapaninpäivänä

Muu toiminta:
Terveysneuvonta ja vastaanotot
Käsityö- ja askartelukerhot
Päivystys- ja kirjastotoiminta
Inkerin historiaan ja kulttuuriin liittyviä teemailtoja
Nuorten ja lasten toimintaa (kerhot, kulttuuri- ja luontoretket ym.)
Lauluryhmä Orvokki, uusia jäseniä toivotaan

Viikoittaiset ohjelmat löytyvät seinäilmoituksesta, Facebookista ja puh. 045 668 7628.

Yhteystiedot:
puhelin 045 668 7628
sähköposti tsis.turku@gmail.com
Facebook Turun seudun Inkeri-seura ry
Käyntiosoite: Kousankuja 5 A, 20610 Turku Varissuo

Helsingin seudun Inkeri-seura
Anitta Iline
anitta@inkeriseura.com
p. 050 565 9805
Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänkuja 1, Helsinki)
Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578 3894

Rauhaisaa joulua
ja onnea uuteen
vuoteen!

Toivoo
Inkeriläisten viestin
toimitus